

РІК LXX, Ч. 11 ЛИСТОПАД – 2013 – NOVEMBER № 11, VOL. LXX

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXX ЛИСТОПАД Ч. 11

Головний редактор – Лідія Слиж
Англомовний редактор – Олесь Валло
Редакційна колегія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА
Святослава Гой-Стром, Вірляна Ткач,
Оленка Шкробут, Петруся Савчак,
Лариса Дармохвал (Україна)

ISSN 0740-0225

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXX NOVEMBER № 11

Editor-in-chief – Lidia Slysh
English-language editor – Olesia Wallo
Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Sviatoslava Goy-Strom, Virlana Tkacz,
Olenka Shkrobut, Petrusia Sawchak,
Larysa Darmokhval (Ukraine)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лідія Слиж. Пам'ять – вічна	1
Маріянна Заяць. Ділимося вітками та думками	2
Конкурс на стипендію ім. Еви Сташків	3
Наталія Іщук-Пазуняк. З життя і творчості Ольги Кобилянської ...	4
Виставка “80-ліття Голодомору”	6
Людмила Вусик. Лос Анджелес відзначає 80-ту річницю Голодомору-Геноциду 1932-33 в Україні	7
L. Wussek. LA Commemorates the Anniversary of the Holodomor... ..	7
Альона Доброштан. Голодомор 1932-33 років на Чернігівщині	8
Лідія Слиж. Наша сучасниця – Лідія Купчик	10
Irene Jarosewich. Gender, Politics and Society in Ukraine	12
Lidia Bilous. “The Future of the UNWLA Is in Our Hands”	13
Наша обкладинка / Our Cover Artist	14
Marianna Zajac. Sharing Thoughts, Views & News	15
Olana Zynych. Inter-Regional Meeting on October 5, 2013	16
Olesia Wallo. Remembering Olha Kobylianska	18
Olha Kobylianska. The Cross	18
Діяльність округ та відділів СУА	20
Вісті зі Стипендійного бюро	26
Датки на Український Музей	27
Увійшли у вічність	28
Мирон Левицький. Емілія Бережницька – народна мисткиня	30
Картини Емілії Бережницької	31
Надія Троян. Історія у світлинах	32
Ihor Magun. Hypertension	33
Ходить гарбуз по городу (казка-вірш)	34
Наше харчування	36

На обкладинці: Маруся Юрків-Яроцька. Мадонна Голодомору – 33.
On the cover: Maru Jarockyi. Madonna Holodomor – 33.

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **10th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information.

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

**POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”**

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2013 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:
Tel.: (212) 533-4646
E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: Оля Стасюк
Канцелярійні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7**

UNWLA / *Our Life*
203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706
Administrator: **Olha Stasiuk**
Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.**

\$3 Один примірник / Single copy
\$40 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members
\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою
членської вкладки через відділ. **Передплатникам**
письмово нагадується про відновлення передплати.
Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member
annual dues, payable through the member's branch.
Subscribers are sent renewal letters.
Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

ПАМ'ЯТЬ – ВІЧНА

В листопаді цього року українці всього світу відзначають 80-ліття найтрагічнішої сторінки в історії України – Голодомору 1932-1933 років. Адже це був справжній геноцид української нації, спланий кровавим Сталінським режимом, який за неповних два роки забрав життя приблизно 10 мільйонів безвинних жертв.

Ті, хто вижив, підірвали своє фізичне і психічне здоров'я. Я особисто знала одну родину в Коломиї, що на Івано-Франківщині, які пережили Голодомор в Кіровоградській області. В їхні душі назавжди закрався страх голоду, бо на стриху вони постійно зберігали підвішені мішки з сухарями, час від часу змінюючи їх на нові. А коли згадували ті часи, то без сліз їх неможливо було слухати.

В 75-ту річницю цієї трагедії (2008 р.) в Києві було споруджено Національний меморіал пам'яті жертв голодоморів. Кожного року в четверту суботу листопада в Україні відзначається День пам'яті жертв голодоморів і політичних репресій згідно з указом колишнього президента Віктора Ющенка.

Українська діаспора Америки (включаючи Союз Українок Америки) від 1933 року і до наших днів поширює в американському суспільстві правду про Великий Голод в Україні. В останнє десятиліття ведеться активна праця по визнанню Голодомору 1932-1933 рр. геноцидом, і в результаті вже 24 держави світу офіційно визнали Голодомор геноцидом українського народу. Серед найважливіших досягнень українсько-американської спільноти у цій кампанії було те, що у 2006 році Конгрес США виділив Україні земельну ділянку в центрі Вашингтону, столиці США для спорудження Меморіалу пам'яті жертв Голодомору. Також було оголошено конкурс на кращий проект меморіалу. Переміг проект нашої союзниці Лариси Курилас «Поле пшениці».

Громадський комітет США для визнання Голодомору геноцидом (до якого входять і членки СУА) наполегливо працював над тим, щоб вчасно надійшли кошти з України на спорудження цього Меморіалу, в інакшому разі земельну ділянку забрали б назад. В останній

момент щедра пожертва на спорудження Меморіалу надійшла від відомого підприємця Дмитра Фірташа. Пояснюючи свою підтримку Меморіалу Голодомору, Д. Фірташ сказав: «Цей Меморіал нагадуватиме про трагічну сторінку в історії України теперішнім і майбутнім поколінням».

Завдяки пожертві п. Фірташа спорудження Меморіалу почнеться вже в перші місяці 2014 року, а 4-го грудня ц. р. плянується урочиста церемонія початку будівництва на місці майбутнього Меморіалу у Вашингтоні.

Приємно відзначити, що в листопаді до США прибуває Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет УПЦ КП, який візьме участь у торжествах, присвячених 80-літтю Голодомору 1932-33 рр.

Запрошуємо читачів журналу «Наше життя» приєднатися до урочистого відзначення 80-их роковин Голодомору 1932-33 років в Україні в Нью Йорку, що відбудеться в суботу 23-го листопада 2013 р. і розпочнеться «Походом Пам'яті» від української католицької церкви св. Юра до катедри св. Патрика, де відправиться Соборна Панахида.

Логотипом відзначення пам'ятної 80-ої річниці Голодомору є зображення п'ятьох колосків пшениці, обвитих чорною стрічкою. Пшениця – символ життя, добробуту, духовного багатства. Це зерно впродовж століть пов'язане з існуванням української нації. І саме пшениця стала знаряддям Геноциду українців під час Голодомору 1932-33 років.

Всі українці повинні знайти в собі мужність визнати і переконати інших, що наша нація стала жертвою страшного злочину, який ніколи не повинен повторитися. Ми маємо усвідомити, що сьогоднішнє населення України є нащадками тих, хто вижив у ті страшні часи. Але нас могло б бути набагато більше.

Пам'ятаймо 23 листопада запалити свічку у своєму вікні і молитвою згадати мільйони жертв невинно убієнних жажливим ГОЛОДОМ. Пам'ять повинна бути вічною.

Лідія Служ, головний редактор.

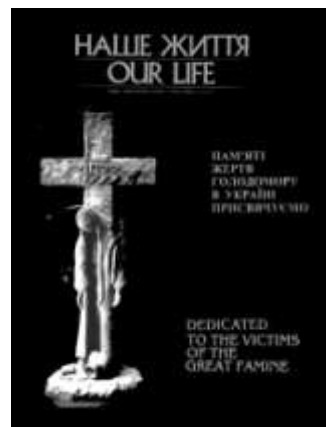
Маріянна Заяць, голова

«Пригадувати жахи Голодомору 1933 року було свого роду ритуалом в нашій родині... Коли я сама стала матір'ю, то зрозуміла ще краще, через який біль і страждання пройшла моя нещасна матуся, і осягнула масштаб її трагедії. Стійкість і непохитна віра дали їй сил, щоб пережити все це заради нас...» (із «Four Ears of Corn»/«Чотири колоски», 1933, надруковані у збірці «Witness, Stories of Genocide and Urban Survival» для учнів середніх класів шкіл Чикаго за фінансової підтримки Департаменту культури м. Чикаго).

Звістка про голод дісталася Західної України лише наприкінці 1932 року, але ніхто не розумів справжніх масштабів трагедії до літа 1933 року, коли деякі факти і свідчення просочилися в пресу. Жінки в Україні, в тому числі і селянки, доклали героїчних зусиль, щоб звістка про голод пробилася до зовнішнього світу. Союз українок у Львові під головуванням Мілени Рудницької звернувся до міжнародних жіночих організацій вже в серпні 1933 року. У своєму зверненні, перекладеному кількома мовами, Союз українок навів факти і статистику про смертність від Голоду, а також розповів про хід національно-визвольної боротьби українського народу. Текст звернення закінчувався закликом до «жінок всіх націй, країв і континентів, всіх класів, партій і конфесій» розбудити «сонне сумління» своїх чоловіків, синів і братів, які займають «відповідальні державні становища» в цих країнах. Це звернення «До жіноцтва усього культурного світу!», написане Міленою Рудницькою досягло і США через передрук жіночого журналу «Жіноча доля», і на нього миттєво відреагував СУА, тоді ще молода організація, що була на перших етапах свого становлення. Її членки відіграли важливу роль у поширенні інформації про цю трагедію серед американського суспільства, а також у спробі організації допомоги голодуючим в Україні. На відміну від жіночих організацій у США та інших країнах, метою яких була боротьба за рівні політичні права з чоловіками, українські жінки бачили свою основну місію у змаганні за незалежність нації.

СУА відразу сформував «Комітет негайної допомоги голодуючій Україні» під головуванням д-ра Неоніли Пелехович. Незважаючи на те, що радянська влада унеможливила надання допомоги, а більшість американських політиків, американська преса і організації не хотіли втручатися в це «делікатне» політичне питання, СУА продовжував свою працю. Голодуючим не хотіли допомагати Американський та міжнародний Червоний Хрест. В офіційній відповіді з офісу президента Франкліна Д. Рузвельта вказувалося, що «в даний час Уряд Америки не має можливості вжити ніяких заходів у справі голоду»; схожу відповідь надіслала і перша леді Елеонора Рузвельт. Тим не менш, разом із Об'єднанням Українських Організацій Америки, СУА продовжував надсилати звернення членам Конгресу з проханням офіційно визнати факт голоду і прийняти резолюцію про підтримку голодуючих в Україні. І ось нарешті у травні 1934 року республіканець Гамільтон Фіш (Hamilton Fish) від штату Нью Йорк подав до Конгресу резолюцію № 399, яка зафіксувала факти голоду, нагадала американській громадськості про традицію не залишатися байдужими до порушень прав людини, висловила співчуття жертвам і сподівання, що СРСР змінить свою політику. Це був чи не перший випадок в історії, коли уряд США дав офіційну оцінку політиці Москви.

Прошло вже 80 років з часу того страшного періоду в історії України та її громадян. Поширення інформації про Голодомор залишається одним із найважливіших завдань СУА. До вшанування 50-ліття Голодомору СУА передав Державній комісії Конгресу США з питань Голодомору в Україні (U.S. Congress Commission on the Ukrainian Famine) копії документів зі свого архіву про заходи допомоги у 1933-34 роках; до 70-ліття – СУА присвятив листопадове число «Нашого життя» за 2003 рік архівним матеріалам, які в черговий раз

підтвердили незмінну посвяту організації справі Голодомору; до 75-ліття – пам'яті жертв Голодомору була присвячена наша Конвенційна книга. На своє 85-ліття (2010 р.) наша організація видала англomовний переклад книги доктора Валентини Борисенко

«Свіча пам'яті», яка базується на усній історії про Український Геноцид. Разом із супровідним листом ця книга була розіслана у бібліотеки усіх провідних університетів Америки, Канади та Великобританії, і СУА запропонував своїм членкам передати цю книгу в дар у свої місцеві бібліотеки, щоб про Голодомор могли дізнатися більше і у громадах, де ми живемо.

До 80-ліття Голодомору СУА замовив передрук журналу «Наше життя» за 2003 рік, щоб розповсюдити це число серед наших Округ. Ми приймаємо активну участь в роботі Крайового Комітету США для визнання Голодомору з моменту його створення. СУА також постійно підтримує ініціативи про включення теми Голодомору у навчальні програми середніх шкіл, і членки СУА беруть участь у щорічній пам'ятній ході і Літургіях у своїх місцевих

громадах. Як організація і як українські жінки ми продовжуватимемо віддано працювати для збереження пам'яті про жертви Геноциду в Україні 1932-33 років.

Ми чекаємо на остаточну інформацію про посвячення наріжного каменю Меморіалу Голодомору у Вашингтоні (який плянується завершити до листопада 2014 року), і вітаємо Крайовий Комітет США для визнання Голодомору під проводом Михайла Савківа з цим видатним успіхом!

Хочу запропонувати, щоб під час святкування Дня подяки цього року, зібравшись у колі родини і друзів за святковим столом, ми присвятили кілька хвилин і вшанували пам'ять жертв Голодомору, коли будемо дякувати Господеві за сьогоднішні благословення.

КОНКУРС НА СТИПЕНДІЮ ІМ. ЕВИ СТАШКІВ

Союз Українок Америки повідомляє про конкурс на надання стипендій з Фонду ім. Еви Сташків в наступних категоріях:

- ◆ На студії української мови для абсолювентів журналістики, мовознавства, бібліотекарства, музейництва та споріднених наук, які плянують використати знання української мови у професійній праці.
- ◆ На студії для досягнення докторату в ділянках українознавства, або в порівняльних дослідках в ділянках літератури, історії, соціології, музикології та інших тем після того, як університет апробує тему.
- ◆ Допомога у виданні наукової праці з ділянки українознавства, прийнятої до публікації авторитетним видавцем.

В конкурсі можуть брати участь студенти американських або канадських університетів. Претендувати на стипендії можуть тільки членки СУА, які вступили до організації щонайменше за один рік перед внесенням подання на стипендію.

Висоту стипендії вирішує комісія.

За подальшою інформацією і аплікацією просимо звертатися на нижче подану адресу:

UNWLA (Eva Stashkiw Scholarship Fund)
203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
або uzinych@comcast.net

Термін надсилання аплікацій до 31 січня 2014 року

Уляна Зінч, заступниця голови СУА.

Видатна українська письменниця Ольга Кобилянська належить до класиків української літератури. В її творчому доробку є твори різного жанру: новели й оповідання, повісті, поезії в прозі, романи. Різноманітна і їхня тематика. Тема жіночої долі, долі освіченої жінки, жінки-інтелігентки дуже близька письменниці. Справжньою перлиною її творчості є повість «Земля», основана на правдивих подіях, в якій письменниця розкриває соціально-психологічну панораму буковинського села, значення землі в долі людини, сутність людського буття.

На Буковині широко відзначатиметься ювілей письменниці в листопаді ц.р. В Чернівцях відбудеться свято вулиці О. Кобилянської, де розгорнуться книжково-ілюстративні виставки та відтворення епохи, в якій жила письменниця. В цьому році вперше побачить світ перша книга повного 10-томного видання творів письменниці. В Чернівецькому національному університеті буде проведена міжнародна наукова конференція, в академічному муздрямтеатрі відбудеться прем'єра вистави «Ольга». В обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Івасюка відбудеться літературний вечір для молоді «Живе душа її тепер і тут», а в літературно-меморіальному музеї письменниці відбудуться «Гостини в Ольги Кобилянської». Перелік ювілейних заходів не повний.

Нижче друкуємо статтю (в скороченому варіанті) про творчість Ольги Кобилянської професора д-р Наталії Іщук-Пазуняк, філолога, лінгвіста, мовознавця з її книги «Вибрані студії».

Наталія Іщук-Пазуняк

З життя і творчості Ольги Кобилянської

Катря Гриневичева назвала Ольгу Кобилянську буковинською Шехерезадою, що вичарувала образи і постаті своїх творів із буковинських лісів, гір і долів та головню зі своєї пребагато обдарованої уяви. Творчість О. Кобилянської – це вицвіт її душі, тож щоб краще сприйняти її, треба простежити за головними етапами душевного розвитку авторки. Ми звертаємось за наслідженням їх до джерельного матеріалу – до її автобіографій, подекуди до листування, до її творів та уривків з її Щоденника, що їх поставила нам ласкаво до диспозиції редактор Лідія Бурачинська.

Першим реальним тлом для О. Кобилянської є її родинне життя й оточення, яке створило те складне плетиво, що віддзеркалювало саму долю її вужчої батьківщини – Буковини. Печать німецької цивілізації заповонила була вже тоді міське життя Буковини. Тільки селянство утримувало свої давні мовно- побутові традиції. Родина дрібного урядовця Ю. Кобилянського вела типово маломіське життя, в якому приділялось мало уваги до освіти дочок. Тільки інтуїтивно батьки, головню мати, вирізняли Ольгу з-поміж її сестер. «Біблійна лагідність, жіноча ніжність були у матері, –

каже письменниця у своїй автобіографії, – я їй завдячую чи не все моє ество».

Ще будши маленькою дівчинкою, Ольга живо реагувала на світлі прояви в її сіро-буденному житті. Такими моментами були її приятелювання з дочкою сивоголового тоді вже Миколи Устияновича в Сучаві, а потім, після перенесення родини глибше в гори до Кімполонгу – з молододу маляркою Августоду Кохановською, а вже згодом – в її молододі – знайомство з Софією Окуневською і Наталією Кобринською – молододими інтелігентками-українками, які вплинули на спрямуванн молодечих літературних спроб в русло української літератури.

Природа – це невід'ємна частина світу О. Кобилянської. Мисткиня неначе спільно з природоду приймає наплив життєвих хвиль, веде бій за існування. «Одинадцять років я вже окружена тими темними горами, а все ж люблю їх, люблю, коли пишаються темною зеленню своєю і коли тремтять від срібних сніжинок...» – пише вона.

У процесі праці над своїми творами О. Кобилянська усвідомлює брак освіти, знань. Читає все, що може дістати в міській бібліотеці,

без розбору, бо немає в тім керівної руки. Все ж таки письменниця завдячує своєю широкою самоосвітою німецькій літературі, тому що в її оточенні домінувала тоді німецька культура. Серед різномірної лектури популярних письменників ХІХ ст. читала багато Ф. Ніцше, що захоплював її глибиною і поглядом на майбутнє. Вона любила лірику Гайне.

З усвідомленням свого українства О. Кобилянська не з малим трудом береться, однак, до творчості в українській мові у віці 18-19 літ за намовою її освічених подруг – С. Окуневської і Н. Кобринської, піонерки українського жіночого руху. Письменниця мала зв'язки з українськими літературними колами. Її талант визнавали М. Старицький, А. Кримський, Софія Русова, а Леся Українка заприятелювала з нею. О. Кобилянська зблизилась і з літераторами-галичанами – О. Луцьким, Б. Лепким, Д. Лукіяновичем, Осипом Маковеєм; листувалася з В. Стефаником. Ще в 1884 р. вона записує в Щоденнику: «Гадка одна, яка тепер мою душу пригріває, – бути русинкою, тілом і душею... відтепер лиш по-руськи хочу писати...»

У зрілому віці письменниця почала шукати тайну буття у людській душі. В процесі читання лектури у О. Кобилянської витворюється погляд, що розум визволяє людину з рабства, з темряви, дає змогу пізнавати правду, робить людину в тім змислі свободною. «Свобідний чоловік з розумом – це мій ідеал», – пише вона у «Царівні». Про клясиків вона каже: «Великі уми дають мені все щось нового».

Наймогутніший такий вплив мала на неї природа. Ольга неначе читала відвічну книгу її. «Прекрасна і сумна, дикоромантична природа батьківщини стала світом моїм, що голубив і годував голодну душу мою», – пише вона в автобіографії. Письменниця так одухотворила карпатську природу у своїх творах, що начебто прищепила їй свою душу. Та і сама збагачувалась тим душевно. Так взаємодія Творця і природи знайшла в О. Кобилянської чи не найсильніший вияв з-посеред українських мистців слова («Природа», «Битва», триптих «Там, де звізди пробивались», «В долах», «Смутно колишуться сосни»).

Один із чинників, що формував особистість О. Кобилянської як пись-

Іван Франко:

«Ольга Кобилянська є одним з яскравих представників нового напрямку – модернізму, що заявив про себе в українській літературі на межі ХІХ і ХХ століть».

менниці була музика. Леся Українка окреслює її нариси «Битва» і «Природа» як твори симфонічного жанру. Героїні О. Кобилянської звертаються в хвилини найважчих рішень до музики. Висповідом музикальної душі письменниці є її «Мелянхолійний вальс», де Софія каже: «Я потребую спокою, що впливає з замилування до музики і гармонії в відносинах...».

Особисті переживання авторки, її духовий світ проникає всю її творчість, про що вона сама говорить в автобіографії: «Царівна» написана кров'ю мого серця... Я писала, коли любила... писала, коли терпіла, коли бачила кривду...». А нарис «Через море» – це твір про велику вірність жіночого серця; тут відіграла роллю постать її особистого друга, літератора Осипа Маковея. В листі до нього письменниця пише: «Хвилями здається, що в мені живе ще друге «я», ліпше, тонше, і що я мушу коритись і терпіти задля нього, щоб не загинуло, а з ним і я сама...»

Для Ольги Кобилянської характерне стремління до абсолюту, та він неосяжний. Ось при дотику царівна синя птиця її улюбленого автора Метерлінка гине... Життя героїв – теж своєрідна казка. Так закохані знаходять себе не раз і в творах Кобилянської – не так, як це було в житті мисткині. Її бо любов була надто ідеальна, щоб могла стати дійсністю... Прогаolini в життєвім потоці виповняла у неї праця. З листа до О. Маковея: «Праця вірна, як мати, і одна в силі виповнити весь жаль і безнадію з людської душі».

Гін до вічного і відчутність метафізичного елементу у всьому житті визначають і характер релігійного світогляду письменниці. «Ольга Кобилянська дивиться на ідеал землі через призму неба», – каже про неї дослідник, Мулик-Луцик. «Бог – це не ілюзія», – пише вона в «Царівні». З цим в'яжеться і повна любови настанова до світу. Вона хоче любити світ Божий у всій його величі.

На громадському полі О. Кобилянська все життя бореться за ширину горизонтів українського суспільства, за повні рівні права для жінки.

Як мистець вона естет, що прагне описувати – як пише в листах – вибрану дійсність, вона-бо до кінця залишається вірною «жрекинею краси».

Дмитро Павличко:

«Ми й сьогодні приходимо до Ольги Кобилянської по естетичну насолоду і по знання жіночого характеру, адже ж вона створила цілу енциклопедію жіночої душі».

ЛОС АНДЖЕЛЕС ВІДЗНАЧАЄ 80-ТУ РІЧНИЦЮ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ 1932-33 РОКІВ В УКРАЇНІ

Страшна трагедія українського народу в 1932-1933 знайшла відображення у виставці, яка була розгорнута в Лос Анджелесі в City Hall з 4-го по 30 вересня 2013 року. Міст, який поєднує дві будівлі адміністрації міста, був прекрасним вибором для цієї виставки, бо весь день там проходили як працівники, так і відвідувачі і багато з них зупинялися і вчитувалися в слова правди про більшовицький терор і страшний голод в Україні. Для багатьох із них ці події були відкриттям, і коли там був присутній хто-небудь із організаторів виставки, то питання сипалися одні за другими.

Цю виставку організував Комітет міста Лос Анджелесу для відзначення Голодомору-Геноциду в Україні 1932-1933 років, в який входять представники всіх громадських організацій м. Лос Анджелес, а головою є д-р А. Олесіюк. Похвальним є те, що Союз Українок Америки в Комітеті представляють три особи: О. Старів, доня М. Долота, який написав книгу про геноцид нашого народу в 1932-33 роках "Execution by Hunger: The Hidden Holocaust", Л. Лісовська – онука літописця подій Холодного Яру Юрія Городянина-Лісовського, більш відомого як Горліс-Горський та Л. Вусик, голова 111-го Відділу СУА.

На виставці були представлені постери від фонду «Україна 3000» (з архіву Л.Кеске), з експозиції «Забуттю не підлягає: хроніка комуністичної інквізиції в Україні, 1917-1991» Р. Круцика, з особистої колекції І. Прокоповича та особисті малюнки Є. Даллас, яка пережила ті жахливі часи.

Крім того, 111-ий Відділ СУА хоче організувати показ фільму про Голодомор в університетах Каліфорнії. Для цього створено підкомітет, членки якого інтенсивно працюють. Сподіваємось, що наша праця увінчається успіхом, і молоде покоління американців матиме змогу дізнатися про страшні звірства, які чинив Сталінський режим в Україні.

Людмила Вусик,
голова 111-го Відділу СУА,
Каліфорнія.

LOS ANGELES COMMEMORATES THE 80TH ANNIVERSARY OF THE UKRAINIAN HOLODOMOR-GENOCIDE, 1932-33

The horrendous tragedy experienced by the Ukrainian people in 1932-33 found its reflection in an exhibition held at Los Angeles City Hall from Sept. 4 to Sept. 30, 2013. The bridge which connects two buildings of the city administration was an excellent choice of location for this exhibit as it was used daily by employees and visitors, many of whom stopped to find out the truth about the Bolshevik terror and the man-made famine in Ukraine. For many of them this information was completely new, and when the organizers of the exhibit were present, they were bombarded with questions.

The exhibit was organized by the Genocide in Ukraine Commemorative Committee of Los Angeles, which includes representatives of all non-governmental organizations of Los Angeles and is chaired by Dr. Olesiuk. It should be noted that the UNWLA is represented in this Committee by three individuals: O. Stariv, daughter of Miron Dolot who authored the book *Execution by Hunger: The Hidden Holocaust*; L. Lisovska, granddaughter of the chronicler of the Kholodny Yar events Yuri Horodianyn-Lisovsky, better known as Horlis Horsky; and L. Wussek, President of UNWLA Branch 111.

The exhibit showcased posters from the Fund "Ukraine 3000" (from the archive of L. Keske), the exhibition "Cannot Be Forgotten: Chronicling the Communist Inquisition in Ukraine, 1917-1991" by R. Krutysk, and the personal collection of I. Prokopovych. It also included drawings by Ye. Dallas, who survived those horrific times.

Besides the exhibition, UNWLA Branch 111 plans to hold screenings of a film about the Holodomor at various universities in California. A subcommittee was set up to organize these film screenings, and its members are working hard to help America's young generation learn about the atrocities committed by the Stalinist regime in Ukraine.

Ludmyla Wussek,
Branch 111 President,
California

Пропонуємо увазі читачів працю, яка одержала друге місце на Міжнародному конкурсі 2013 року «Мій рідний край», який щороку проводить Союз Українок України під керівництвом Ростислави Федак, заступниці голови СУУ.

Альона Доброштан,
сmt. Ладан, Чернігівська обл.

ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Голодомор 1932-1933 років є трагічною сторінкою нашої історії, яку за наслідками можна назвати геноцидом українського народу періоду ХХ століття.

Вивчення архівних джерел переконує, що голодомор – це трагедія, насамперед, українських селян. Історики не дають вичерпних статистичних даних про кількість померлих від голоду селян в Україні. Але беззаперечним є той факт, що смертність на селі значно перевищувала смертність в містах. Деякі архівні матеріали дозволяють зробити висновок про те, що голод фізично знищив десятки тисяч національних меншин та мільйони українців.

Особливо важким був голодомор в регіонах, які давали порівняно невеликі показники хлібозаготівель. Таким регіоном і стала Чернігівщина. Велика кількість населених пунктів заносилася до «чорної дошки». А це в свою чергу стало причиною тяжкого становища населення області.

Це дослідження приурочено 80-й річниці Голодомору 1932-1933 років і є даниною пам'яті жертвам цієї трагедії.

Врожай 1932 р. на Чернігівщині, як свідчать архівні документи, був достатній. І все ж виник небувалий голод. 6 грудня 1932 р. Раднарком УРСР ухвалив постанову «Про занесення на чорну дошку сіл, які злісно саботують хлібозаготівлі». Показово, що до сіл України було припинено постачання продовольства, селян попередньо позбавили засобів існування. Така ситуація призводила до селянських заворушень. Так, у Вертіївці та Дрімайлівці селяни об'єднувалися в загони і вбивали хлібозаготівельників. Для придушення цього руху Ніжинське ГПУ змушене було використати навіть артилерію. Ночами на колгоспних полях люди зрізали колоски, але сталінський режим передбачив і це. 7 серпня 1932 р. був прийнятий закон про охорону соціалістичної власності: порушників карали розстрілом або тюремним ув'язненням з конфіскацією майна.

На вулицях великих і малих міст з'яви-

лися сотні трупів, здебільшого селяни. Щоб звільнити вулиці від померлих, в Прилуках діяли так звані золотарі (комунальники, що раніше вивозили кінними бочками нечистоти, тепер їздили містом і вивозили трупи). Найбільше їх підбирали на залізничному вокзалі і прилеглий до нього території, на міському базарі, а то й просто на вулиці.

Восени 1932 р. і взимку 1933 р. учні Чернігівського медичного технікуму одержували на день 75 гр. кукурудзяного хліба. Доведені до відчаю голодні люди йшли на все. У Манжосівці Прилуцького району однієї ночі було вкрадено двох коней. Сторож вчасно виявив пропажу і встиг наздогнати грабжника, крикнув і вистрелив. Коні зупинилися, біля їх ніг лежав вбитий наповал селянин Федір Лісовий з села Сокириниць. Через кілька днів сторожа викликали до райвиконкому і там голова від імені президії вручив йому 150 крб., оголосив подяку «за віддане ставлення до колгоспної власності».

З 20 січня по 1 лютого 1933 р. райком партії оголосив на Прилуччині штурмовий декадник завершення заготівлі хліба в одноосібному секторі. Але вже очевидно викачувати було нічого. Не допомогли і спеціальні бригади, організовані при кожній сільраді. За перші 5 днів з населених пунктів до сільрад вивезли всього 203 пуди зерна, а такі сільради, як Боршенська, Голубівська, Ковтунівська, Крутоярівська, Ладанська, Лановицька і Мазківська не дали жодного пуда. Хліба у людей вже не було. Правда, траплялися ще поодинокі випадки, коли люди пухли з голоду, а взяти прихований хліб в ямі на власному городі боялися і він починав там гнити. Боялися доносів, обшуків. Так, в Ковтунівці на Прилуччині пекли хліб з бурякового насіння, а коли в лютому прийшли з новим обшуком, знайшли ще три ями з хлібом, мабуть, останні. За це селяни отримали по 8 років в'язниці.

Коли прийшов час сівби, в колгоспах не залишилося ні зернини. В селах стояла нез-

вична тиша: не було чути ні корів, ні коней, навіть не гавкали собаки і не кричали півні. За архівними даними можна встановити, що в селах Прилуцького району голодувало 4127 сімей, з них: дорослих членів родин – 8117, дітей – 6410, колгоспників – 9402, одноосібників – 3045, за обліком ГПУ хворих на ґрунті виснаження станом на 20 травня 1933 р. було 3257, пухлих – 3104, померло на той час – 1082 особи. Ми повинні врахувати той факт, що реальні цифри є значно більшими...

В багатьох селах поширилися випадки людоїдства. В селі Малківка колгоспник Микола Хоменко з'їв свою восьмирічну сестру. В цій сім'ї мати померла з голоду і десь дівся менший брат Хоменка, 12 років. Виникає сумнів, що й цього хлопця зарізано.

Жахливі картини постають перед очима при розповіді сучасниці тих подій Пальохи К. Г., жительки селища Ладан Прилуцького району. Вона згадує: «Голодомор застала в 10 років. Спочатку жила з вітчимою і матір'ю в селі Боршна в старенькій хатці. Вижили всі заради винахідливості вітчима. Він добудував подвійну стіну, де сховав залишки зерна. Ключок квасолі, який залишився в хаті, у нас відібрали. Згодом перебралися в Ладан. Був у мене маленький казанок, з яким ходила в пошуках їжі. Никала поміж комунарами і хто не доїв яку юшку, зливала в казанок, з тим і поверталася додому. Раз не донесла – хлопці відібрали і з'їли. Плакала довго... Колись надумала піти до дядька в Годубівку, йти було важко – заважав голод. Ось побачила чоловіка, який ледве пересував ноги. Зупинився, ноги підкосилися. Сів. Я продовжувала йти. Підійшла, і тільки тоді зрозуміла, що він... мертвий. Людей вмирало багато. Трупи скидали по декілька одразу і присипали землею. Ями копати було нікому, бо ті, що ще залишилися, не мали сил».

А обшуки і виявлення «ворогів народу» продовжувалися. В Яблунівці відбулася показова виїзна сесія Чернігівського обласного суду, на якій розглянули справи одноосібника Петра Варченка та колгоспника Василя Гладкого. «Вина» Варченка була не заперечна – «він не тільки з контрреволюційною метою ухилявся від хлібоздачі, але спрямовував свою агітацію на те, щоб так робили інші одноосібники... Своїми діями Варченко намагався підірвати міць країни, що він є людиною соціально небезпечною, непоправною і як ворог соціалістичного будівництва не може залишитися в суспільстві». Ше «яснішою» була справа Гладкого – «колишній куркуль проліз в колгосп і з шкури ліз, щоб завоювати довіру. У нього

знайшли яму з хлібом». Обоє, і Варченка і Гладкого засудили до розстрілу з конфіскацією майна.

Крім зерна, відбирали і городину, яку (особливо картоплю) з Прилуччини «планово вивозили на Донбас та до Ленінграда. Офіційно це називалося «картоплездача», а фактично це було не що інше, як пограбування змучених голодом людей, позбавлення їх єдиної надії вижити».

Натиск на село посилювався. В травні 1933 р. намагалися збільшити кількість партійних активістів на селі. В результаті цього «...змінено тактику масового відрядження уповноважених на села, натомість на постійну роботу послано 58 товаришів. На сьогодні вже є 52 колгоспні осередки і 23 кандидатських груп. У колгоспи, де немає партосередків, послано парторганізаторів. РПК організує ще 100 комуністів на роботи в колгоспи. У районі 82 колгоспи, значить ми повинні мати 82 міцні партосередки».

Відомо, що до кінця травня переважна більшість селян-одноосібників сіяти так і не почала: на Прилуччині сіяти вже було нікому. У «Правді Прилуччини» було опубліковане оперативне зведення станом на 26 травня 1933 р.: в селі на 100 одноосібників посіяло 30. Решта 70 – не пережили голоду.

Страшний це був час – на родючих чорноземах помиралі люди, вимиралі цілі роди і села. Голод 1932-33 років в Україні був не просто штучним, свідомо створеним, щоб підкорити непокірних українських селян.

Жахливі факти з приводу Голодомору можна знайти в ЗМІ, в архівах, при спілкуванні з очевидцями тих подій. Дух мільйонів жертв Голодомору й невимовний біль всієї української нації змушують нас назавжди закарбувати в пам'яті найстрашніші сторінки тих років.

Листаючи архівні матеріали Прилуцького району, не раз мимоволі спадало на думку: хто ніс за це відповідальність, якщо не перед державою, то перед власним народом? Чи хоч раз здригнулася в когось з чиновників рука при підписанні злочинних постанов?

Страшно навіть подумати про ті муки, які пережили українці в той час. І зараз, коли Україна – незалежна держава, хочеться вірити, що такого більше не повториться, що ми будемо віддавати данину скорботи жертвам Голодомору.

Зібрано пошуковим загоном «Юний краєзнавець» Ладанської гімназії. Керівник В. М. Поліщук.

ЛІДІЯ КУПЧИК

«Щоб світильник не погас» – під таким гаслом у Львові у час святкування Дня Незалежності України відбувся вечір пам'яті, присвячений нашим достойним сучасницям, видатним жінкам-ветеранам визвольної боротьби, котрі мріяли про незалежність України, боролись і страждали за цю святу ідею, потім достойно трудилися для розбудови незалежної держави, а тепер нещодавно відійшли до Господа, передавши наступному поколінню естафету праці для України. Це – Ярослава Заневчик, Богдана Пилипчук, Надія Мудра, Ольга Гладун.», – пише в листі до редакції журналу «Наше життя» Лідія Купчик зі Львова. Далі авторка листа повідомляє, що цей пам'ятний вечір провела Ліга Українських Жінок м. Львова, головою якої вона є.

Я знайшла в Інтернеті багато цікавого

започаткованої о. Теодором, який був довголітнім парохом с. Струсова на Тербовлянщини.

*Вечір пам'яті «Щоб світильник не погас».
Зліва: Лідія Купчик (за трибуною), Розалія Гарнавська, Дарія Гусяк, Марта Лунь, стоїть Любов Шумська – ведуча.*

про Лідію Купчик. І чим більше я знаходила повідомлень, тим більше приваблювала мене її особистість. Я зрозуміла, що ця одержима Україною та українською національною ідеєю жінка є власне тим світильником, який вибирає із минулого України видатні події, яскраві Постаті українців і відкриває сучасному поколінню славні сторінки нашої історії, буремні і тернисті шляхи славних українців у численних статтях, книгах, радіопередачах.

Своєю невтомною працею Л. Купчик плекає національну пам'ять нашого народу. Її життєве кредо – жити згідно принципів християнської моралі. «Лише тоді, коли більшість нас навчиться жити згідно з Божими заповідями, – переконана пані Лідія, – можемо сподіватися на щасливу долю на землі та гідний звіт про прожите життя у вічності.» В такому дусі вихована сама, в такому дусі виховала своїх трьох синів, і в такому дусі виховуються її шестеро внуків.

Глибокі християнські засади Лідія Купчик отримала від свого прадіда – видатного галицького душпастиря о. Михайла Цегельського, від свого діда – отця-декана Володимира Лиска та від свого вуйка – Блаженного священномученика Романа Лиска. Мабуть, тому вона досліджує і висвітлює новітню історію Української Церкви та України взагалі.

«В історії Галичини важливу ролью у її поступі відігравали саме священники, священничі родини та широко розгалужені роди, які тісно перепліталися між собою і спільно творили національно-культурний прогрес. У переравній своїй більшості галицькі священники були просвітителами і духовними вчителями українського народу, а члени священничих сімей жертвовно трудилися задля блага рідного народу», – пише Л. Купчик у збірнику **«Родом із Струсова»**. Ця книга про життя давнього і розгалуженого священничого роду Цегельських, точніше, його Струсівської гілки,

Л. Купчик є автором численних статей та книг про видатних українських священиків та славні історичні постаті. Вона провела колосальну дослідницьку роботу, вивчаючи життя свого вуйка о. Романа Лиска і видала у 2009 році книжку **«Роман Лиско – Блаженний Слуга Бога та вірний син України»**, 116 стор.

«Я пильно вивчала кримінальну справу Романа Лиска, а також дві кримінальні справи дідуся Володимира Лиска. Немало часу провела в архівах. Цікаве і моторошне то було читання», – згадує п. Ліда.

У 2009 році вела на радіо «Воскресіння» цикл радіопередач «Життєносні стовпи Церкви», а в 2010 р. – цикл радіопередач «Духовні матері українства».

Л. Купчик написала книгу **«Світло Вчительки»** про свою маму Володимиру Купчик – чудову українську вчительку, життя якої було повне перипетій і небезпек. Вчителювання у львівських школах №№ 11, 36, 76 – це вияв високого гуманізму та зразок найвищих традицій українського вчителювання. «Світло вчительки».

З короткої автобіографії, знайденої в Інтернеті, дізнаємося, що Лідія Купчик має дві вищі освіти – технічну (Львівський політехнічний інститут) і філологічну (Львівський держуніверситет ім.І.Франка).

З початком українського відродження вона брала активну участь у відновленні праці Союзу Українок, часто публікувала статті, присвячені постатям видатних українських жінок та діяльності СУ.

З теплотою згадує пані Ліда про своє знайомство зі союзнянками Клівленду, Огайо, з якими познайомилася у 1990 році, перебуваючи в Америці. Дуже розчарувало її повідомлення про розв'язання надзвичайно активного в ті часи 33-го Відділу СУА, з членками якого подружилася на довгі роки.

У 1995 році, прагнучи розширити громадянський рух українського жіноцтва, залучати до громадської праці все ширші вестви українок, включилася у заснування Всеукраїнської Ліги Українських Жінок (ВЛУЖ). Останні десять років очолює Львівську міську організацію ВЛУЖ.

У 2007 році вийшов у світ збірник сценаріїв **«Дзвони пам'яті»** – це своєрідний звіт про історично-просвітницькі, літературно-музичні заходи Львівської Ліги Українських Жінок. Разом з тим, це – багатий інформативний матеріал про визначні події і видатних особистостей української історії.

Як справжня патріотка і громадянка України Л. Купчик застановляється над сучасним станом українського суспільства та шукає шляхи його оздоровлення.

У серпні 2013 р. у видавництві «Місіонер» вийшла книга Л. Купчик **«Дороговкази для українців»**, 244 стор. У передмові до книги проф. Любомир Сенік пише, що в книзі подані імена «самопосвятних, одержимих Духом людей», яких авторка називає дороговказами для українців. Першими в книзі подані імена рівноапостольних святих княгині Ольги та Володимира Великого. «Розмова починається саме з них не випадково, бо в їх безсмертному чині авторка справедливо бачить **християнську основу** духовності українців», – підкреслює д-р Л. Сенік.

Обкладинка книжки

Маркіян Шашкевич, Митрополит Андрей Шептицький, Тарас Шевченко, Йосиф Сліпий, Леся Україна, Катря Гриневичева, Роман Шухевич, Наталія Кобринська, Богдан Лепкий, Августин Волошин, Катруся Зарицька і Михайло Сорока, Роман Ковалюк та багато інших знакових Постатей, що увійшли до книжки, віддали всі свої сили, свій талант і тим самим вказали дорогу майбутнім поколінням українців – дорогу до світла Божої Істини, Науки, Свободи. Завданням сучасного покоління є виконати заповіді цих світочів Духа.

«Мусимо пам'ятати, що ми – нащадки Київської Русі та її великого князя Володимира і зобов'язані бути вірними християнській традиції, щоб нас оминала доля зрадників і відступників.» Нехай ці глибокі за змістом і суттю слова Лідії Купчик стануть дороговказом для кожного українця.

Лідія Купчик є прикладом сучасної української жінки – Берегині свого роду і свого народу.

Лідія Служ.

GENDER, POLITICS AND SOCIETY IN UKRAINE

by Irene Jarosewich

NEW YORK – Olena Hankivsky, professor of public policy at Simon Fraser University in Canada, spoke at the Ukrainian Museum in Manhattan on October 5, presenting her recent book *Gender, Politics and Society in Ukraine*. Co-editor of the volume along with Anastasiya Salnykova, Prof. Hankivsky provided the audience with a concise overview of the complex context of gender relations in modern Ukraine.

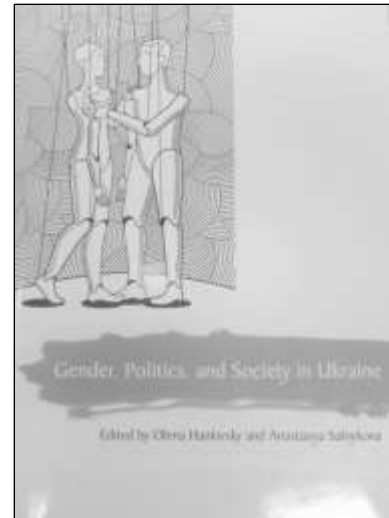
The book, explained Prof. Hankivsky, which is divided into four broad chapters, examines how political, social, and economic transitions in Ukraine have affected gender roles and relations in both positive and negative directions since independence.

On paper, noted Prof. Hankivsky, Ukraine looks good. Ukraine is signatory to many of the international agreements that obligate the government to provide equal opportunities and treatment for women and men in areas of education, healthcare, employment, and justice. The government of Ukraine has expressed commitments to stop trafficking of women, prosecute violence against women and eliminate sexual harassment in the workplace.

The reality, however, is different. There are few monetary resources for the implementation and execution of these commitments, as well as the lack of desire, lack of leadership and full social acceptance that it is necessary to do so. A generalized social norm of disrespect for the abilities of women, including active derision of women and tolerance of abuse against women, is widespread, including among many of the country's leaders, the very people tasked with guiding gender policies. The breakdown of social and family support systems, longstanding unemployment, a diminished welfare state, increased substance abuse and homelessness are among the elements dramatically influencing gender roles and relations.

Particularly worrisome is the rapid expansion of an unprecedented disinformation campaign "STOP Gender!" Marked by technically sophisticated websites, videos, widespread distribution of glossy brochures and leaflets, and virulent letter-writing efforts to intimidate elected officials, even foreign governments, the "STOP Gender!" campaign derides the goal of gender equality in particular, and many basic tenets of human rights in general.

*The cover of
Gender, Politics
and Society in
Ukraine*

The websites and videos have no authors identified, said Prof. Hankivsky, and attempts to locate the source of funding for this expensive and sophisticated campaign, which provides information primarily in Russian, have been unsuccessful, although several religious and pseudo-religious organizations actively promote "STOP Gender!" materials.

There is a theory in Ukraine among women's rights advocates that this anti-woman campaign arose as an effort to stop the growth of pro-Western impetus and pre-dispose the population of Ukraine to reject an alliance with the European Union, which requires active adherence to principles of human rights. It could also be part of an effort to co-opt and distort the very effective, UN-funded women-centered program "STOP Violence!" that had great support, including from such luminaries as the soccer champ Andriy Shevchenko, singer Ani Lorak and Olympic star Serhiy Bubka.

Prof. Marian Rubchak of Valparaiso University, who edited another recently published volume on gender issues in Ukraine, *Mapping Difference: The Many Faces of Women in Contemporary Ukraine*, and is also a contributor to the Hankivsky volume, noted that the start date for the "STOP Gender!" campaign in 2010 was suspiciously close to the efforts of President Yanukovich to discredit his powerful female rival, Yulia Tymoshenko, and while the anti-women campaign may not be directly funded by Yanukovich adherents, it may help explain why the government is willing to tolerate it.

Guests were greeted by Museum Director Maria Shust and Dr. Marta Kebalo, Main Representative of the World Federation of Ukrainian

(l-r) Sofijka Zielyk (WFUWO), Prof. Olena Hankivsky,
Dr. Marta Kebalo, Prof. Marian Rubchak

Women's Organizations (WFUWO) to the United Nations/ECOSOC, introduced Prof. Hankivsky. The WFUWO, joined by the Ukrainian National Women's League of America and the Ukrainian Museum, was an event sponsor, and provided support to Prof. Hankivsky for the publication of this book. Prof. Hankivsky is the great-grand-

daughter of Olena Kysilewsky, prominent activist of the Ukrainian women's movement of Western Ukraine during the interwar period, and the first president of the WFUWO. She is also the granddaughter of Hania Anna Hankivsky, a past treasurer of the WFUWO.

Dr. Kebalo read a greeting from WFUWO President Orysia Sushko who wrote that "at the core of the mission of the WFUWO is to uphold the dignity and integrity of women both in Ukraine and in Ukraine's émigré communities." Gender equality issues are rooted in dignity and integrity, as well as in the power to achieve and sustain these socially, politically and economically, noted Dr. Kebalo.

The book *Gender, Politics and Society in Ukraine*, which was published by the University of Toronto Press in 2012 and is going into a second printing, is available through Amazon in hardcover, paperback and Kindle versions.

Irene Jarosewich is the WFUWO Main Representative to the United Nations DPI/NGO

"The Future of the UNWLA Is in Our Hands"

Dear *Soyuzianky*,

These are the words chosen by the Convention Committee as the motto for the XXX Convention of the UNWLA, which, as you remember, will take place in Tarrytown, New York, on May 23-26, 2014.

It is already November. The holidays are upon us and we shall all be involved in preparation for family gatherings. As *Soyuzianky*, we are very fortunate. We have our immediate family circle and we also belong to a wider family circle composed of our UNWLA friends and colleagues.

At this time I would like to share with you a recipe for you to prepare for your UNWLA family.

This recipe is good for any time of year.

UNWLA Borsch

Take one large pot. Mix together assorted sizes, shapes and temperaments of Ukrainian women. Add causes, missions and saving Ukraine gradually with care. Sprinkle on dreams, encouragement, patience, honesty and pride. Stir in work, friends, organizational duties, such as writing reports, attending meetings, conferences, conventions, paying dues, sponsoring students, feeding the young, comforting the aged, supporting the sick, and most importantly finding ways of making money to do all this. Don't forget some fun and pleasure, like picnics, embroidery dances, exhibits of everything Ukrainian, anywhere and everywhere, baking and cooking (no Ukrainian event may be held without supplying food). Pour in many compliments, thanks, and add a pinch of patience. Mix in *hramoty*, honorary membership, visits from the President or other VIP's. Add a large scoop of luck and an abundance of energy. Keep blending constantly with all the other ingredients.

Bring to a boil—then simmer for 85 or more years over a very moderate flame. If the borsch becomes too thick turn heat off. UNWLA borsch can turn unpredictable at times. UNWLA borsch is original and needs generous amounts of imagination, fortitude and tolerance to keep from turning rancid. The magic of this incredible borsch is that after 88 years the aroma still lingers and the pot never empties, although the flavor may vary depending on taste, preference, and seasonings! IT IS ALL IN OUR HANDS. *Bon appétit!*

May the holidays of Thanksgiving and the Birth of Christ bring you and yours health, happiness, and peace. May the good Lord bestow His blessings upon your family and the UNWLA family now and throughout all time!

Lidia Bilous, *Convention Public Relations Chair*

Наша обкладинка

Маруся Юрків-Яроцька народилася в Англії, в українській родині. Закінчила студії архітектури в Манчестерському університеті. У 1981 році емігрує з родиною до Австралії. Тут стає членом Австралійського Інституту Архітекторів.

Малярством та графікою почала займатися з 1985 року. Перша виставка творів «Динаміка сучасності» відбулася під патронатом Союзу Українок Австралії в 1993 році в Мельбурні.

Стиль – малярський та графічний, а напрямок модерний. В її картинах відображена символіка традицій та горіння сучасного українського модернізму.

Про образ «Мадонна Голодомору-33» мисткиня пише: «Графічний твір, що зображує Матір-Україну з чорною авреолою, символом трагічної жалоби страхітливого голодомору 1933-го року. Коли на Україні мільйони українців вмирили, переносячи жахливі терпіння Голгофти Голоду. Вкрилася земля України хрестами та горами трупів через вивіз всього урожаю, через навмисно створений голод – голодомор.

Тиснучи в руці п'ять колосків пшениці. Українське дитя запитує свою Матір Україну, чому на Україні запанував страшний голод, чому український чорнозем вкритий мільйонами трупів, чому голодних українських дітей розстрілюють за жменьку колосків пшениці? Страдальна Матір-Україна, зморена голодом, шепоче синові лиш одне слово «геноцид».

В 1933 році пшениця стала знаряддям геноциду, бо за привласнення п'яťох колосків за законом совєтської влади засуджували на смерть, включно і дітей.

У 80-ту річницю Голодомору 1933-го року не забуваймо, що сталося в тому трагічному році. Запитаймо, чому в тому році з голоду вмирало щодня понад 25 тисяч українців? Хто сплянував жахіття штучного голоду і хто дав наказ його виконати? Хто відповідальний зв смерть десяти мільйонів невинних українських душ? Чому був спрямований цей акт геноциду проти українського народу?

Світ не має права забувати Голодомору в Україні».

Our Cover Artist

Maru Jarockyj was born in England to a Ukrainian family. She graduated with a degree in architecture from Manchester University. In 1981, together with her family, she immigrated to Australia where she became a member of the Australian Institute of Architecture.

Ms. Jarockyj has been painting and drawing since 1985. Her first personal exhibition was organized in 1993 in Melbourne by the Ukrainian Women's Union of Australia.

Her paintings and graphic works make use of both traditional Ukrainian symbols and modernist trends.

Commenting on her *Madonna of the Holodomor-1933* (on the cover), the artist writes, "[this] graphic work ... depicts Ukraine as the tragic mother, encircled with a black halo, mourning the frightful suffering in Ukraine during the artificial famine of 1933 named "Holodomor" when millions and millions of Ukrainians, suffering horrendous agonies of famine, slowly starved to death. The fields of Ukraine were covered with crosses and mountains of corpses because the total harvest had been confiscated and an artificial Famine created.

"Holding five stems of wheat in hand the Ukrainian child asks Mother Ukraine, why is there a horrendous famine in Ukraine, why is the fertile black earth of Ukraine covered in corpses, and why are Ukrainian children who are found with just a handful of wheat being shot? Suffering Mother Ukraine, who is dying from hunger, whispers only one word to her son, "Genocide." In 1933 wheat became an instrument of Genocide because possession of just five stems of wheat under Soviet law carried an instant death sentence, a sentence even applied to children.

"This year, eighty years after the famine in Ukraine, let us not forget what happened in that tragic year of 1933. Let us ask why every single day in 1933 25, 000 Ukrainians were dying of hunger; who planned this heinous artificial famine and who gave the orders to carry it out? Who was responsible for the death of 10 million innocent Ukrainian souls? Why was this act of Genocide carried out against the Ukrainian Nation?

"The world must never forget the Holodomor of Ukraine."

ДО УВАГИ МИСТЦІВ І ШАНУВАЛЬНИКІВ МИСТЕЦТВА!

Редакція журналу приймає фотографії доброї роздільності (у форматі JPG) з праць мистців українського походження, котрі будь-коли малювали або виставляли свої праці в США, для розміщення на обкладинці «Нашого життя». Просимо надсилати Ваші пропозиції та фото електронною поштою до редакції «Нашого життя» (unwlaourlife@gmail.com) та до нашого мистецького координатора Уляни Зінич (uzinych@comcast.net)

“Recollection of the horrors of the Famine of 1933 had become a sort of ritual in our family... When, in time, I became a mother myself, I better grasped the pain my poor mother suffered, and understood the scope of her tragedy. Her endurance and unyielding faith fueled her to survive it all for us” (“Four Ears of Corn,” 1933, *Witness, Stories of Genocide and Urban Survival*, created for middle school children in Chicago through a grant from the City of Chicago Department of Cultural Affairs.)

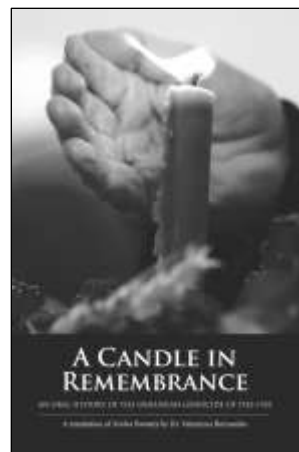
It wasn't until late in 1932 that news of the famine reached Western Ukraine, but the extent of the tragedy was not fully understood until the summer of 1933, when actual documentation surfaced in the press. Women in Ukraine, including the peasant women living and working on farms, made heroic efforts to get the news of the famine to the outside world. The Union of Ukrainian Women in L'viv, whose president was Milena Rudnytska, turned to international women's organizations as early as August of 1933. The Union issued an appeal printed in several languages and aimed at these international organizations. The appeal presented mortality statistics as a result of the Famine and also touched on the progress of the struggle for national liberation of the Ukrainian people. The appeal ended with a call to “women of all nations, countries and continents, all classes, parties and confessions” to awaken the “sleepy consciences” of their husbands, sons and brothers who hold “responsible government offices” in those countries. This appeal reached the United States via the women's magazine *Zhinocha Dolia*, under the title “To the women of the entire civilized world.” It was signed with Milena Rudnytska's name. The UNWLA, a young and evolving organization, immediately reacted. Its members played a major role in bringing the news of the ongoing tragedy to the forefront in the U.S. as well as in attempting to offer assistance to the starving people of Ukraine. Unlike other women's organizations (both in the U.S. and abroad) whose goal was to gain equal political rights with men, Ukrainian women saw their main mission as the struggle for independence as a nation.

The UNWLA immediately formed an

Emergency Relief Committee for Starving Ukrainians, chaired by Dr. Neonilia Pelecovich. Despite the fact that the Soviet regime made relief efforts impossible and most American politicians, organizations and mass media would not get involved in this “delicate” political matter, the UNWLA pressed on. The American Red Cross was not willing to help in the relief effort. A reply from the office of President Franklyn D. Roosevelt stated that “there does not appear to be any measure which this Government can appropriately take at the present time in this matter,” while First Lady Eleanor Roosevelt's letter also stated that she would be unable to help in any way. Nevertheless, the UNWLA, together with the United Ukrainian Organizations of the U.S., continued to write to members of Congress with the request for an official recognition of the famine and for a congressional resolution declaring support for the starving Ukrainians. Finally, in May of 1934, Republican Hamilton Fish of New York proposed resolution #399 which registered the facts of the famine, recalled the American tradition of reviewing breaches of human rights, expressed sympathy for the victims, and stated that the United States hoped that the USSR would alter its policies. This is believed to be first official commentary by the U.S. on USSR policy.

It has been 80 years since this dreadful period in the history of Ukraine and its citizens. One of the UNWLA's most important missions has been to continue sharing the tragic news of the Holodomor. On the 50th anniversary of the Famine, copies of UNWLA archives documenting its extensive efforts in 1933-34 were sent to the U.S. Congress Commission on the Ukrainian Famine. On the 70th anniversary, in 2003, the November issue of *Our Life* was dedicated to UNWLA archival materials, once again demonstrating its continued commitment. On the 75th anniversary, the XXVIII Convention book was

dedicated to the victims of the Holodomor. On the 85th anniversary of the UNWLA, an English translation of *Svicha Pamiaty*, an oral history of the Ukrainian

A Candle in Remembrance
by Dr. Valentyna
Borysenko, translated into
English and published by
the UNWLA

Genocide by Dr. Valentyna Borysenko, was published by our organization. This book was mailed with a cover letter to all leading U.S., Canadian, and British universities, and UNWLA members were asked to donate the book to their local libraries in order to share this important information with our neighbors. On the 80th anniversary of the Holodomor, a reprint of the commemorative issue of *Our Life* from 2003 was ordered and will be disseminated to UNWLA Regional Councils. The UNWLA has been an active member of the U.S. Holodomor Committee since its inception; our organization has offered continued support for adopting the topic of the Holodomor into middle school social studies curricula; and UNWLA members participate in annual commemorative marches and services in their local

communities. Our commitment—both as individual Ukrainian women and as an organization—to the remembrance of the victims of the Ukrainian Genocide of 1932-33 is steadfast and will continue.

We are awaiting final information on the blessing of the cornerstone of the Holodomor Memorial to be erected in Washington, D.C. (completion targeted for November of 2014), and we congratulate the U.S. Holodomor Committee, chaired by Michael Sawkiw, on this outstanding success!

May I suggest that as we celebrate Thanksgiving this year, with our family and friends gathered around a festive table, we take a moment to remember the victims of the Holodomor while we thank the good Lord for today's blessings.

Inter-Regional Meeting on October 5, 2013

by Ulana Zynych

The Executive Committee of the UNWLA has made a commitment to disseminating information related to UNWLA bylaws to all its members. They decided to hold periodic inter-regional meetings which will encompass all Regional Councils of the UNWLA at differing times. Various topics will be discussed depending on the needs of the membership.

A decision was made to hold such a meeting on October 5, 2013, at the UNWLA Headquarters. It was designed for presidents, organizational chairs and treasurers of Regional Councils and their local Branch counterparts of the New York, Central New York, Philadelphia, New Jersey and New England Regions.

The meeting started at approximately 10:30 AM with twenty-five attendees. Three members of the Executive Committee, Ulana Zynych, Nusha Macielinski and Roma Shuhan, served as presenters.

Ulana opened the meeting with a prayer, which is customary for our organization. She then asked all present to introduce themselves and, if willing, tell something about themselves that might help all to remember them. Ulana's charge was to present the spirit of the UNWLA. To accomplish this task, she highlighted our extensive accomplishments—work that makes us a cohesive group and gives us pride in our organization. What could better represent our "spirit"!

She outlined the more important activities starting with the very early work of the organiza-

tion, especially during the Holodomor in 1932-1933 when the UNWLA informed the U.S. government, including the President and Congress, of the tragic events taking place in Ukraine and implored their assistance. She further highlighted the significant aid provided by the UNWLA to those in displaced persons camps after WWII. Later, during the period of the Cold War, the UNWLA provided assistance to people in Ukraine, and, when necessary, corrected misinformation about Ukraine in the U.S. media. After the Chernobyl tragedy the UNWLA established funds to help hospitals which treated victims of Chernobyl.

More currently established funds and programs were mentioned as well, such as aid to selected nursing homes in Ukraine which was established to celebrate the UNWLA's 85th anniversary. The most recent highlights mentioned were our efforts to help pediatric burn victims in Ukraine, specifically in the L'viv region. This project started as direct aid to the burn unit in Hospital #8 in L'viv and has taken on more depth and breadth through a partnership with DOCTORS COLLABORATING TO HELP CHILDREN, INC. By partnering with this not-for-profit organization, we will be able to upgrade the quality of care for pediatric burn victims. The burn unit will be provided with medical equipment and continuing education for medical professionals. The culminating highlight of UNWLA's work is the Lectureship in Women's Studies initiated by us at the Ukrainian Catholic University in L'viv.

From left:
 Maria Cade (95)
 Oxana Dats (131)
 Nusha Macielinski (96)
 Ulana Zinych (108)
 Kateryna Tanchyn (73)
 Oxana Farion (90)
 Natalka Duma (83)

From left:
 Roksolana Misilo (75)
 Halyna Henhalo (128)
 Iryna Buczkowski (67)
 Maria Andriyovych (125)
 Ulana Zinych (108)
 Nadia Rajs (62)
 Marta Burachok (83)

From left:
 Olena Shumilin (133)
 Sviatoslava Goy Strom (MAL)
 Halyna Shulewsky (106)
 Olya Drozdowycz (95)
 Nadia Liteplo (30)
 Slava Horbaty (108)

From left:
 Maria Lykhach (1)
 Vera Hrab (86)
 Olga Konstankewich (133)
 Bohdanna Slyz (83)
 Lyudmyla Dzoba (135)
 Iryna Legoun (125)

Cont. on page 19.

Remembering Olha Kobylianska

This fall Ukraine's Bukovyna region has been abuzz with news of various events dedicated to the 150th anniversary of Olha Kobylianska's birth in a little Bukovynian town of Gura-Humora (now part of Romania). Special exhibits, conferences, literary evenings, lectures, and theater performances have been taking place all through October and November, and will culminate in several days of jubilee celebrations. A new ten-volume edition of Kobylianska's works is being prepared for publication, with the first volume due to appear by the end of 2013. The Chernivtsi oblast even declared 2013 as the year of Olha Kobylianska. Could the writer herself ever have thought that her works would not only keep her memory alive among her compatriots, but even confer upon her the status of one of the best Ukrainian women writers ever born?

Kobylianska's tiny sketch "The Cross," written in the early twentieth century, poses the question of one's legacy, of what is left behind after one dies, in a most poignant and unusual way—the question is pondered by the dead narrator who observes his own funeral and comments on what he sees. On the other side of death, things begin to look different than they did during one's life, and what comes to stand out among one's worldly treasures and achievements is something that no one wants or is even able to inherit.

—Olesia Wallo

Olha Kobylianska

THE CROSS

A Sketch (1905)

I died.

All those who respected and loved me, appreciated and hated me, wronged and defended me, are now seized with the same grief for me. And so they came. They filled the rooms, placed wreaths at my feet, and whispered sadly among themselves. As always, women and men—they were everywhere.

But that is the way it is.

I was interested in the ones preparing orations to declaim over my grave, and in the girls and boys. The former were thinking only of themselves, wondering what kind of impression their speech would make on those gathered here and forgetting completely about the deceased. The youthful boys and girls were eyeing one another.

Some of them were mournful, and their eyes were damp with tears. Sensitive girls! The gravity of the moment attuned to them in this way, and they immediately succumbed.

But, if the truth be told, no one here was thinking about me. I had left behind neither a wife, nor children, nor a sister, nor a brother—and I had buried my parents a long time ago. I had lived alone—and died a rich man.

But still—my funeral did distinguish itself in a number of ways.

A large throng of people walked behind my coffin.

And everything was black—all black. The hearse that carried me was swaying, weighed down by the prevailing sadly respectful mood and

costly wreaths. I'm saying *costly*, because the money spent on them would have shod several dozen tiny bare feet and brought joy to more than one orphan or some helpless, elderly woman about whom no one cares. But flowers for a deceased are good form, they say; they meet the standards of propriety, and this is why they trailed after me...

I felt truly blessed

Everything was going along like clockwork, of its own accord. Decently and mournfully, as befitted my merits and my person. Even I was beginning to feel better and better with every passing moment.

Yes, as I have said—my funeral did, after all, distinguish itself in some ways.

Many eyes looked upon me in life, and many looked at me during my funeral—but not a single pair eyes was clouded by so much as a tear.

Not a single pair of eyes.

* * *

At last, they buried me, and the time came for dividing up my possessions.

And once again the room was overflowing with my friends, acquaintances, relatives, and others.

Once again there was pacing, cautious and respectful, and whispering, half-grave and half-nervous. It seemed as if I were still here somewhere, still among the living.

And truly, I was here; I was alive and saw

what was happening. *That one* took away my valuable books; *another one* took some other priceless item; *this one* rummaged in a desk for something she simply had to have to remember me by; *those* were conferring how to divide up this and that between them; and *others* were scheming, wondering how they could come away with something without drawing any attention to themselves. Everyone hurried and gloated, and all were grateful to me that I had left them exactly what was most appropriate.

I felt truly blessed.

With every passing moment, I was feeling better and better—and I was reconciled to my death.

Good.

This was probably my best deed.

Finally, all the rooms were emptied. Had I not done the right thing by dying? The guests were preparing to leave, carefully holding on to whatever keepsake or treasure they had inherited from me.

Was there nothing left? After a moment, a voice, that seemed to be calling for order, replied: “*Nothing.*”

And all eyes turned for the last time to search greedily all the rooms and nooks.

Was there truly nothing left?

“Nothing,” a voice replied once again.

Then I glanced all around to see if everything had gone as it should have. Had anyone been short-changed?

Good.

They had forgotten nothing. They had taken it all, removed everything, made a clean sweep—the emptiness gleamed.

Only a tiny ray of sunlight, like a single thread of the most precious gold, crept into my study and sank timidly into a corner.

It was pointing to something.

My weary gaze dragged itself there.

What had been left behind?

Something remained there.

I drew nearer and peered into the corner.

They had left it! Without so much as touching it!

My cross!

The cross that I bore all my life, suffering and falling under it; *it* remained here now, untouched by anyone, forgotten—and it waited...

And I waited along with it.

Would none of those who had been here return to take *it* away from me?

No one returned.

All around me it was quiet...very quiet—and I was left all alone with my cross.

All alone—and a tiny ray of sunlight.

I felt truly blessed...

*English translation by Roma Franko;
edited by Sonia Morris*

Reprinted with permission from *But...The Lord Is Silent: Selected Prose Fiction by Olha Kobylanska and Yevheniya Yaroshynska*. (Women's Voices in Ukrainian Literature, Vol. IV) Saskatoon, SK, Canada: Language Lanterns Publications, 1999. Pp. 240-2.

Cont. from page 17.

Nusha Macielinski, Vice President for Membership and Organizational Affairs, thoroughly presented the responsibilities of branch members and the Regional Councils. This included “duties” of UNWLA members as listed in the bylaws, as well as additional “responsibilities” of members to their branches and to the organization, not specified in the bylaws. She distributed the organizational chart of the UNWLA and bilingual handouts related to member responsibilities. As part of her presentation, she held a very interesting and enjoyable breakout session where attendees were divided into four groups and assigned to discuss their perspectives on the responsibilities which the organization leadership has towards its members. The group with the most responses selected “prizes” brought by Nusha. There was much interesting discussion during this presentation.

Financial secretary Roma Shuhan very clearly stated the financial responsibilities of the

Branches and Regions, and the far-reaching implications if these were not met.

In her introduction she listed and explained all designated UNWLA Funds. She then very clearly explained EIN numbers and stressed the importance of filing the e-postcard annually, which is a necessary step for the maintenance of the organization’s non-profit status. Roma also provided instructions to new Branch and Regional Council representatives on how to file the e-postcard on the Internet. She answered questions knowingly and clearly.

Roma stressed the importance of paying annual branch dues on time. She also reminded attendees how to fill out Financial Reports accurately and with complete data.

Many attendees expressed satisfaction with the meeting, which concluded with a delightful lunch prepared primarily by Executive Committee Member-at-Large Marijka Andriyovych.

PHILADELPHIA REGIONAL COUNCIL REVIEWS LAST YEAR'S HIGHLIGHTS AND ELECTS NEW OFFICERS

At the annual meeting of the Philadelphia Regional Council

Jenkintown, Pa. The annual meeting of the Philadelphia Regional Council took place at the Ukrainian Educational and Cultural Center on September 8th. Oxana Farion opened the meeting with a prayer and moment of silence for the recently deceased *Soyuzianky*.

Ms. Buczkowski, past president, congratulated the Council members on a successful year marking 75 years since the Council's inception in 1938. She cited several noteworthy events of this past year: the gala anniversary celebration held on June 9, 2013, and the publication of the jubilee book, complete with photos and articles about the 14 branches that make up the Philadelphia Regional Council. Other highlights mentioned were "Den *Soyuzianky*" held on September 25, 2012, and the excursion to the Pearl Buck House to view Branch 88's award-winning Christmas decorations on December 1, 2012.

After a short question and answer period about the various reports given, the *Soyuzianky* shared their views on the topic "How to be a Ukrainian woman in America and the role of the UNWLA as an organization." Responses were given representing the four groups which make up the UNWLA at the present time according to Ms. Farion: seniors, those born in the United States, members of the Fourth Wave, and others representing two generations. The groups have different needs and some come from different backgrounds, but they all share a common mission. A lively exchange of ideas ensued. Many *Soyuzianky* spoke about their personal reasons for joining the UNWLA, what benefits their membership has brought them, what they have been able to con-

tribute, and what direction they think the organization should take in the future. Some differences of opinion surfaced during the discussion of the UNWLA's potential development into a fully bilingual (English and Ukrainian) organization.

After lunch, the following members of the Philadelphia Regional Council were elected into office for the 2013-14 year:

President: Halyna Henhalo (Br. 128)
1st Vice-President: Halyna Keller (Br. 88)
2nd Vice-President: Halyna Pupin (Br. 128)
3rd Vice-President: Yulia Panchak (Br. 10)
Corresponding Secretary: Martha Pelensky (Br. 90)
Minutes Secretary: Roma Kril (Br. 10)
Financial Representative: Oksana Smolynets (Br. 88)
Treasurer: Volodymyra Dukh (Br. 88)
Membership: Oxana Farion (Br. 90)
Membership, Asst.: Marika Zmurkewycz (Br. 88)
Education: Olha Mykhaylyuk (Br. 128)
Education Asst.: Zorianna Mahlak (Br. 10)
Program Events: Eryna Cvikula-Korchynsky (Br. 67)
Program Events, Asst.: Oksana Henhalo (Br. 128)
Scholarship: Daria Lissy (Br. 54)
Social Welfare: Maria Tymchuk (Br. 90)
Social Welfare, Asst.: Mariana Mokritski (Br. 10)
Press: Halia Ruban (Br. 10)
English Press: Petrusia Sawchak (Br. 88)
Arts/Museum: Oksana Woroch (Br. 90)
Hospodarska: Lesia Yarchkivska (Br. 12) and Maria Kovalenko (Br. 67)
Public Relations: Martha Tailikh (Br. 128) and Maria Cyhan (Br. 88)
Auditing Committee: Iryna Buczkowski (Br. 67), Oksana Mandybur (Br. 67), and Anna Maksymowych (Br. 43)

Plans for the future were deferred until a later time. A closing prayer was delivered and the meeting adjourned.

Petrusia Sawchak, Press Secretary

NEW JERSEY SOYUZIANKY VISIT THE UKRAINIAN MUSEUM IN NEW YORK

New Jersey Regional Council President Oxana Dats and Soyuzianky present a check to the Ukrainian Museum Director Marijka Shust.

On a beautiful Sunday, September 15, 2013, the New Jersey Regional Council and the UNWLA Museum Chair Roksolana Misilo organized a bus trip from the Ukrainian American Cultural Center of New Jersey (UACCNJ) in Whippany to the Ukrainian Museum in NYC. Thirty-five people took part in this afternoon outing, which included a guided tour of the current Museum exhibit of contemporary decorative and applied arts, "Out of Tradition."

The event began with a presentation of a check in the amount of \$1,000 from the New Jersey Regional Council to the Ukrainian Museum. The generous gift was presented by the New Jersey Regional Council President Oxana Dats to the Museum Director Marijka Shust.

Marijka Shust and Hanya Krill gave a wonderful and informative tour of the Museum. This was followed by a delicious traditional lunch at the Ukrainian Restaurant, enjoyed by all participants of the outing. What a pleasant way to spend the afternoon!

Roksolana Misilo,
UNWLA Museum Chair

«РОДИННЕ СВЯТО» СОЮЗЯНОК В ДЕТРОЙТІ

Цього року, 8-го вересня у скверу біля церкви Святого Йосафата союзянки Округу Детройту зібралися, щоб провести щорічний пікнік – День Союзянки. Імпрезі дали символічну назву «Родинне свято» в надії до зацікавлення більшої маси жіноцтва працею в СУА та до поповнення наших рядів. На свято прибули союзянки і гості цілими родинами. Тут можна було побачити і старших, і молодих, і зовсім юних, але всі з веселим настроєм та радісними усмішками від організованої зустрічі.

Для відзначення свята на засіданні Окружної управи був створений комітет, головою якого була вибрана Галина Деркач-Тирнер. Члени комітету: Лідія Гулавська (115), Валентина Шайда (129), Ані Бугай (115), Рома Дигдало (76), Ірена Прийма (76), Марія Кальба (96), Оксана Огар (50), Марта Йованович (53), Люба Ла Пейдж (53), Оля і Маріяна Лісківська (81), Лідія Казевич (96), Марселина Хомяк

(58), Катерина Кизима (96), Ірина Мельник (129), Надя Пурнел (96), Марта Квітковська (96) і Нуся Мацілінська (96).

Свято відкрила Віра Андрушків, заступниця голови Окружної управи (голова Ірена Петріна, на превеликий жаль, захворіла), яка коротенько розповіла, що СУА був заснований ще в 1925 році в Нью Йорку і що в 2011 році наша Округа Детройт, яка нараховує вже 11 відділів, відзначила своє 75-ти ліття (заснована в 1936-му році). Потім пані Віра представила ведучу свята Валентину Шайда.

Валентина Шайда, голова 129-го Відділу СУА та культурно-освітня референтка Округи привітала всіх і оголосила, як буде відбуватися все святкування, ознайомила гостей з розміщенням столів реклями, продажу, лотерії і запросила до столів з перекусом і обідом, де всіх зустрічали привітні посмішки союзянок і чудові запахи домашніх страв.

Члени організаційного комітету.

Зліва (сидять):

Марселіна Хом'як, Лідія Колодчин (Почесна членка СУА), Галина Деркач-Тирнер (голова комітету), Рома Дигдало (Почесна членка СУА).

(Стоять): Марта Йованович, Валентина Шайда, Люба ЛеПейдж, Катерина Кизима, Ірина Мельник, Лідія Гулавська, Марта Квітковська, Ірена Прийма, Надя Пурнел, Марія Кальба, Нуся Мацілінська.

Концерт розпочала ведуча, висловивши надію, що сьогоднішня зустріч стане ще однією сходинкою до сімейного зближення, до родинного єднання нашої громади. Вірш «Ми-Українці» зворушливо прочитала Світлана Міщанин про наші традиції, звичаї, неписані закони, «по яких впізнає українця вся земля. Бо наш народ – одна свята родина. А кожен з нас в родині тій дитя». Валентина Шайда розповіла цікаву бувальщину, що описав професор Панас Столярчук «Рідна мова» (1916 р., Лондон), освітливши тим велику значимість мови для нації, що також підкреслило тему родинного українського свята та ролі союзників в збереженні рідної мови.

Гуморески Павла Глазового озвучили Світлана Міщанин, Михайло Дячун, а гуморески Миколи Шкурпели – Андрій Зазуля. Все це чудово перепліталось з піснями у виконанні Наталі Шморон, Андрія Дутки, Валентини Шайди, Світлани Міщанин.

Запальна танцювальна композиція ансамблю «Коломийка» від організації СУМ (керівник Іван Зарицький) придала святу особливого танцювального настрою. Закінчили концертну програму піснею «Щастя, добра і любові», яку виконали Валентина Шайда та Світлана Міщанин. Ця пісня прозвучала, як «многоліття» для всієї нашої української родини.

Після концерту ведуча свята запросила всіх до спільного співу (слова пісень були роздані на кожний стіл) і зразу ж цю чудову пропозицію підтримала наша активна союзниця Орися Меленчук піснею «Ой, там на току, на базарі». Її чудовий почин підхопили учасники концерту, а потім і всі присутні. Після чого розпочалася весела забава з музикантом Ярославом Хрептакіом, що надавав супровід на

баяні для співаючих.

Свято продовжували цікаві конкурси для дітей під проводом Катерини Кизими. Діти раділи виграшками, закупленими і подарованими на цю ціль. А тим часом Валентина Шайда проводила конкурсну гру на кращу волейбольну команду між молоддю і їхніми батьками. Приз отримала команда батьків.

Нуся Мацілінська, заступниця голови СУА для справ організаційних і організаційна референтка округи, підходила до новоприбулих (ще не союзниць), заохочувала їх ставати членками нашої організації. Роздавала брошури про СУА та журнал «Наше життя».

На святі була зорганізована лотерія (відповідальна Марта Йованович), призи для виграшу спонсорували наші відділи; також була зорганізована «Крамничка» для продажу різних сувенірів (відповідальна Рома Дигдало, Почесна членка СУА). Гості свята з цікавістю підходили до столів, купували квитки лотерії, сувеніри та інші речі, які союзники пожертвували для коштів Управи СУА. Під вдалі жарти ведучої розіграш лотерії пройшов дуже весело і успішно.

На закінчення пані Галина Деркач-Тирнер і Валентина Шайда разом виголосили велику подяку за чудовий обід під керівництвом Марії Кальби та Ірини Мельник; за смачне печиво, що організували Ірина Прийма та Ані Бугай, смачний домашній борщ від Марусі Червійовської-Зарицької. Щиро подякували всім нашим господарям-союзникам, що готували і обслуговували свято та панові Ігорю Марковичу – власнику магазину з ковбасними виробами висловили особливу подяку за смачну ковбасу, подаровану на пікнік. Також подякували від усіх союзниць шановному отцю

Маріо Дацишину за надання місця для проведення свята та молитовну підтримку в проханнях до Господа про «золоту» погоду! Крім вище згаданих подяк, прозвучали слова вдячності для пана Кена Джансона, родині Величко, Михайлу Дячуну за допомогу в підготовці і організації місця проведення пікніка, Марії Зеленько за допомогу в підготовці концертної програми.

Від присутніх свята велика вдячність організаційному комітетові за вдале плануван-

ня Дня Союзянки; нашій ведучій за підготовку цікавої концертної частини та гарне проведення всього свята; всім, хто спричинився до підготовки такої вдалої імпрези. Хай Господь помагає Вам у всіх Ваших починаннях!

А музика все ще лунала і лунала, і гостям не хотілося розходитися зі свята...

Віра Крива,
пресова (україномовна) референтка
Округи СУА Детройт.

«ТРУЖЕНИЦІ ДУХУ» ГЛЕН СПЕЮ, Н.Й.

Пам'ятаю, як в перші роки після приїзду до Америки моя родина кожного літа збиралася разом на Українському фестивалі в мальовничій місцевості Глен Спею, Нью Йорк, що так нагадувала нам рідні Карпати не лише назвою «Верховина», але й чудовими гірськими краєвидами. Моя внучка, яка народилася вже в Америці, після повернення додому хвалилася: «Я була в Україні! Я бачила Україну!»

І справді, тут відчувався український дух, що витав серед сотень українців, об'єднаних спільною ношею, спільними піснями і танцями, спільними українськими стравами, спільною співучою українською мовою. Наша малеча дійсно думала, що ми їздили в Україну.

Кажуть, що Україна є там, де живуть українці. Свою Україну створили українці Глен Спею в цій місцевості, яка приваблює до себе кожного, хто відчуває себе українцем.

З того часу минуло майже 20 літ... Волею обставин я стала парафіянкою церкви св. Володимира в Глен Спеї. Бачу, як підтримують свою церкву парафіяни, як дружньо вони відзначають релігійні свята, важливі дати історії України, життя і творчість визначних Українців. А найбільше працюють жінки, союзянки 62-го Відділу СУА, ці «тружениці духу», як назвав українських жінок Іван Франко. При підготовці кожного свята в Глен Спеї не діляться на старших і молодших, на православних і греко-католиків, на різні хвилі імміграції. Кожен старається внести свою частку до загальної справи. Громадський комітет працює злагоджено і красиво.

Цього року в день 22-х роковин незалежності Української Держави збиралася урочисто українська громада Глен Спею на сердечну розмову. Ведуча свята Святослава Гой-Стром, виховна референтка СУА, згадала, як навіть в часи імперського СРСР, коли заліз-

на завіса відмежовувала світ від нашого знедоленого народу, тут, на крутосхилах Кетскильських гір, де поселилося багато українців, які жертвували на українську ідею. Колишні вояки УПА, дивізійники – одержимі, освічені, обізнані з історією українського народу, натхненно будували тут маленьку Україну.

Попередньо, на засіданні громадського комітету, домовилися, що прийшов час більш детально згадати минулі добрі громадські справи в ім'я України. І ось у день цього омріяного свята Незалежності всі присутні з великим зацікавленням слухали Ярослава Гавура – незамінного організатора святкових імпрез, ювілеїв, акцій. Протягом 4-х десятиліть у вільний від роботи час він вмів підбирав матеріяли, творив цікаві пісенно-поетичні сценарії, разом з однодумцями вершив жертівні справи. Він і сьогодні керує церковним хором, бере активну участь в житті громади, є у всьому добрим прикладом для новоприбулих.

А розповідати Ярославу Гавуру було про що. У Глен Спеї споруджено українську греко-католицьку і православну церкви. У 1963 р. насипано символічну могилу – пам'ятник борцям за волю, організовано відпочинкову оселю «Верховина», де відбувалися чудові багатолюдні фестивалі. Тут десятиліттями діяла молодіжна школа народного танцю славнозвісної Роми Прийми-Богачевської, спортивна школа «Чорноморська Січ». У Глен Спею активно функціонували такі громадські організації як СУА, ООЧСУ, УККА, очолювані в різні часи достойними українськими патріотами. Окрасою всіх свят був вокальний ансамбль «Дзвін» (керівник Тамара Лихолай) та ансамбль «Лелеки» під керівництвом Ярослава Гавура. Радістю для всіх була місцева українська радіостанція. Визначною подією було

встановлення пам'ятника Іванові Франкові в рік сторіччя з дня народження поета (скульптор Сергій Литвиненко). В різні часи гостювали на «Верховині» видатні постаті української науки, політики, духівники, митці. Тут жив і завершив свою земну дорогу письменник-філософ Василь Барка. Всі визначні події своїми декораціями прикрашав талановитий Володимир Мазяр.

Українці Глен Спею неодноразово обиралися до складу місцевої влади і сьогодні ми горді, що наша українка, голова місцевого 62-го Відділу СУА Надія Райш є мером Глен Спею.

Гостем цього річного свята був також письменник Святослав Левицький – автор чудових художніх книг про визвольні змагання в Західній Україні 40-50-х рр. Він розповів, як підлітком спостерігав за драматичною долею односельців, був свідком кривавих злочинів «освободітелів», енкаведистів, бачив або чув з уст очевидців того часу багатьох борців за волю.

Хвилюючі думи про Україну були гарно доповнені співом «Лелек», віршами членки 62-го Відділу СУА Софійки Мартинець, авторською піснею членки 62-го Відділу СУА Марії Гугель під акомпаніамент на фортепіано Ніни Славінської. Завершили програму щирим закликком любити Україну наймолодші Мія Любезник та Адя Шабловська.

Цього літа в Глен Спею парафіяльна громада церкви св. Володимира відсвяткувала своє парафіяльне свято щирими молитвами, веселими піснями і смачними українськими стравами. Це було не просто парафіяльне свято, а справжній український фестиваль з благословення пароха о. Ярослава Костика. Ні дощ, ні захмарене небо не зашкодили гарному настрою парафіян і гостей під одним великим тентом.

Люба Наконечна, імпрезова референтка 62-го Відділу СУА була ведучою фестивального концерту. Музичне оформлення забезпечувала Анна Марія Інтертеймент. Менеджер і соліст цього гурту Роман Констанкевич потішив всіх віртуозною грою на акордеоні. Чарівні пісні прозвучали у виконанні керівника групи «Галичани» Віктора Сидіра, Романа Радзіха і Воло-

Зліва: Марія Гугель, Оксана Крамарчук, Мія Любезник, Святослава Гої Стром, Олександра Любезник, Святослав Левицький, Лідія Служ, Адя Шабловська, Ганна Босак.

димира Габури з гурту «Черемош». Порадував гостей і наймолодший учасник концерту Андрійко Гречко.

А кульмінацією свята став конкурс пісні «Караоке на майдані». Ведучий Іван Балій оголосив умови конкурсу і заохотив людей виходити співати на спеціально змонтовану для цього свята сцену – справжній витвір мистецтва у виляді мікрофону. І на сцені, і поміж глядачами вирували емоції. Бурхливими оплесками слухачі обрали переможця караоке Оксану Буняк з Нью Йорку і нагородили її титулом «Народний співак Глен Спею - 2013» та цінним подарунком від компанії *Euro Home Remodeling*. Всі учасники конкурсу отримали також подарунки.

Голова Сестрицтва церкви Уляна Ковалик подбала, щоб на столах були смачними і вареники, і голубці, і ковбаса з капустою, і традиційний український борщ.

Чудові українські сувеніри та вишиванки привезли вендори з Клівленду, Вашингтону та Трентона.

Мер міста і голова місцевого 62-го Відділу Союзу Українок Америки Надія Райш подякувала організаторам фестивалю і висловила побажання зробити його традиційним. Організатори фестивалю довели, що можна відродити колишню славу українських фестивалів на оселі «Верховина».

А в неділю, 13 жовтня ц.р. парафіяни Глен Спею зібралися на традиційне осіннє свято «Обжинки». З мистецьким смаком була

Люба Наконечна – ведуча концерту.

Українські страви пропонують
союзянки Ляля Саяк і Марійка
Наконечна.

оформлена заля церкви св. Володимира. Жива гама гармонійно підібраних осінніх кольорів віток дерев, різнобарвних чорнобривців, гарбузів, яблук, винограду – все це принесли організатори свята зі своїх городів.

Церковна заля була заповнена вщерть парафіянами обох церков та численними гостями. Ведуча Святослава Гой-Стром цікаво розповіла, що найбагатшим скарбом українців зі спокон віків є земля. Українці ставляться до землі з особливою

пошаною і любов'ю. Восени після збору врожаю люди святкують завершення осінніх польових робіт святом, яке називають обжинками. Це свято збігається з великим празником Пресвятої Богородиці – Покровою.

Марія Гугель задушевно виконала власну пісню про Землю. За смачним обідом, який підготували вмілі господині, швидко минув час. На закінчення була розіграна лотерія, виграшами якої були городина, садовина і квіти, вирощені жителями Глен Спею.

Парох церкви св. Володимира о. Ярослав Костик щиро подякував всім, хто так щедро і велично підготував це прекрасне свято, а також всім учасникам, що так численно зібралися на традиційне щорічне свято «Обжинки».

Лідія Левецька.

Свято «Обжинки».

Загальні Збори 67-го Відділу СУА імени Мілени Рудницької, Округа Філядельфія

Загальні збори 67-го Відділу СУА відбулися 6-го червня 2013 року.

Головою відділу обрано д-р Лярису Заїку. Заступниця голови – Ірина Бучковська, скарбник – Марта Шиприкевич, секретарка – Тоня Кузьменко. Референтки: організаційна – Дарія Федак, музейно-мистецька – Оксана Мандибур, стипендій – д-р Ляриса Заїка, пресова – Дзвінка Захарчук, господарська і архівар – Марія Коваленко. Контрольна комісія – Вікторія Вакуловська і Лідія Бук.

Ірина Бучковська.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ!

Щоб прискорити опублікування в журналі Ваших статей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу unwlaourlife@gmail.com у форматі DOC. В електронних листах просимо подавати поштову адресу і телефон автора.

Фотографії просимо надсилати лише **в додатку** до листа, а не в тексті.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

*Богдан Похмурський в Дню 94-их Уродин,
січень 2013 р.*

У ПАМ'ЯТЬ

Зі смутком ділимося вісткою про відхід у вічність 22 серпня 2013 р. **бл. п. Богдана Похмурського** – добродія-мецената тривалого фонду його імені при Стипендійній Акції СУА та щедрого жертводавця на тривалий фонд СУА Жіночих Студій при УКУ в місті Львові.

Уфундовуючи тривалий фонд свого імені його бажанням було надати стипендію студентів з Тернополя. Він радів вісткою від свого стипендіята, про що повідомляв Стипендійне бюро СУА. Тепер Меморіальний фонд ім. Богдана Похмурського служитиме як підпора українським студентам в Україні та увіковічить його ім'я.

Життєвий шлях бл. п. Похмурського почався на рідних землях 10 січня 1919 року, в родині Анни Волович та Діонісія Похмурських, у селі Кутківці, недалеко його улюбленого Тернополя, де Покійний бажав бути похований біля своїх батьків. Він був свідком, коли його матір потерпіла через приналежність до Союзу Українок. Він був обізнаний з працею СУУ в Україні, Союзу Українок Америки та високо цинив українське жіноцтво. Воєнні буревії 20-го століття розлучили покійного з батьками та батьківщиною, але не вбили його любов до України, українського народу та української молоді.

До США приїхав у 1949 р. і до пенсійного віку проживав у Детройті, Мішіґан, опісля в Норт-Порті, Флорида. Фінансово підтримував українські установи та шанував виховну працю Сестер Василіянок на Фокс Чейзі, у Філадельфії, духовні семінарії та молодіжні українські організації в США. Його добродійство уможливлювало продовження їхньої праці.

Зліва: Отець Сус, М. Заяць, Б. Похмурський, А. Маріяні.

У січні 2013 року на Різдвяній зустрічі 56-го Відділу СУА в Норт-Порті була нагода відзначити добродія Богдана Похмурського та привітати його із 94-літтям. Опісля в лютому у гостинному домі Анни Маріяні познайомили його з головою СУА Маріянною Заяць, яка особисто склала подяку від Союзу Українок Америки.

Нехай Всевишній прийме душу Покійного до Царства Небесного. Вічна Йому пам'ять!

Анна Кравчук,
Почесна голова СУА.

З РІЗНИХ НАГОД

300 дол. від Ігора Заньківа в пам'ять та в першу річницю смерті його покійної мами Анни Заньків. **Бл. п. Анна Заньків** була не тільки нашою вірною, довголітньою членкою та референткою зовнішніх зв'язків. Подружжя Заньків були довголітніми спонсорами. Тепер син Ігор продовжує спонсування їхнього стипендіята.

За референтку стипендій 49-го Відділу СУА Зоряну Вунче
Оксана Салдит, Баффало, Н.Й.

Щиро вітаю моїх друзів Миколу Дармохвала та Зоряну Гафткович з нагоди їхніх уродин. Бажаю добра, здоров'я та Многих Літ! Замість дарунків пересилаю 100 дол. на покриття адміністративних коштів Стипендійної Акції СУА, через 98-ий Відділ СУА.

Марія Полянська.

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 2013

10,000 дол. – Стефан і Володимира Сливоцькі (64).
500 дол. – Irene Koczerzuk Harris.
350 дол. – Elizabeth Barna & Maria Ilczenko (98).
330 дол. – Іванна Головата (56), Александра Стебельська (86), Любослава Шандра (74).
220 дол. – Alex I Khowaylo, Bohdan & Carol Milan.

110 дол. – Ліда І Бойко (56), Mary Ellen Koalchic.
100 дол. – Anne M Kaczmarczyk Evans.
50 дол. – Богданна Надія Бігун (28).
42 дол. – Рената Бігун (28).
20 дол. – Ольга Коваль (24), Margaret Purdy Linger.

Звернення до жертводавців:

*Просимо ласкаво прислати свою знимку для поміщення у наступній звітній брошурці
Стипендійної Акції СУА за роки 2008-2013.*

Щиро дякуємо за Вашу благодійність!

Марія Полянська, референтка стипендій СУА

М. Оріся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА

СЕРПЕНЬ 2013

In memory of Drs. Dmytro, Maria Jarosewycz & Olha Jarosewycz, I am donating **\$1,500** towards the Dr. Dmytro, Maria & Olha Jarosewycz Memorial Fund.

Peter R. Jarosewycz.

ДАТКИ

1,000 дол. – Ірена Мостович і д-р Юрій Дейчаківський.
500 дол. – Микола Дармохвал і Зоряна Гафткович.
165 дол. – Zina Michajliczenko.
по 100 дол. – Анна Забродська, IFF Foundation, Inc. matching Irene Burtyk, Оксана Гудзовата, Семко Ришитівський.
70 дол. – д-р Лев і д-р Арета Добрянські.
по 50 дол. – Юрій і Оксана Станко, Maria Skaskiw, Оксана Лобачевська, Ольга Руденська.
36 дол. – Ростислав Мілянчик.
по 35 дол. – Марія Андрусак, Ірена Тамара Гординська, Марія Борковська, Rose Worobel.
по 25 дол. – Анна Сильма, Юрій Слиж, Катерина Кобрин, Paul J. Dzul, MD.
по 20 дол. – Інна Маликова, Ростислав і Марта Богачевська Хомяк.
по 10 дол. – Іва Лісікевич, Walter Czepizak, Myroslawa Hluszok, Марія Рейнарович, Lesia Albizati, Люба Баран, Jaroslaw Woloszczuk.
7 дол. – Andriy Khomenko.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять бл.п. **Василя Сосяка** складаємо 100 дол. Володимир і Соня Левицькі.

В пам'ять бл. п. **Василя Сосяка** складаю 100 дол. Дочці і родині складаю мої співчуття. Ірена Воробець.

В пам'ять бл. п. дорогої **Марії Фіголь** складаю 75 дол. Лідія Козак.

В пам'ять бл. п. **Олени Кіселевської** складаю 75 дол. Христина Кохан.

In memory of **Natalia Hrycyn**, we are donating \$50.00» Peter & Oksana Kobziar Glass.

In memory of **Ułana Koropey**, I am donating \$25.00 Rodd W. Bender.

В пам'ять бл. п. **Мотрії Слоневської** складаю 100 дол. Орест Качмарський.

В пам'ять бл. п. **Ані Старосольської** складаємо 100 дол. Мирослав і Надія Шмігель.

В пам'ять бл. п. **Евгенії Добчанської** складаю 50 дол. Всім рідним висловлюю щире співчуття Валентина Чудовська.

В пам'ять бл. п. **Марія Палій** складаю 50 дол. Ірена Вербицька.

In loving memory of **Dr. Theodora Fedorciw**, loving wife, mother and grandmother, I am donating \$50 Wanda Baxer.

In memory of **Ułana Koropey**, we are donating \$100 Mark Sawula & Family.

В пам'ять мого чоловіка бл. п. **Остапа Ярема** і сина бл. п. **Ореста М. Ярема** складаю 100 дол. Марія Остап.

В пам'ять бл. п. **Наталії Грицин** складаємо 100 дол. Юрій і Марія Сливки.

В пам'ять бл. п. **д-ра Стефана Воляника**, батька Наді Дейчаківської, 12-ий Відділ СУА, Парма Огайо пересилає 50 дол.

Щиро дякуємо за підтримку!

Управа і адміністрація УМ

Мій спомин: Любов Марія Боднар

(23 травня 1928 – 30 липня 2013)

Були ми в Карпатах цього літа. Мандрували до водоспаду Гук. Сонце світило і бризки-діаманти розсипалися тисячами кольорів. Вода радісно шуміла, скакала по камінчиках і співала свою відвічну симфонію радості. Мені пригадалася Ти, Любчику. Повна

життя, радості, енергії, завжди усміхнена, «щобетушкою» я Тебе називала...

Купила я карточку з водоспадом, заадресувала до Тебе і... дістала вістку, що Ти відійшла на Вічну Ватру. Було це 30-го липня. Карточку не вислала. Вдивляючися в синь Карпатських гір, молитвою пращала Тебе з України, яку Ти так безмежно любила.

Познайомилися ми з Тобою давно. В непевному часі еміграції, в Регензбурзі, в таборі переселенців DP, оселі Ganghofersiedlung, яку німці звільнили для утікачів від комунізму. Був 1945 рік. Опинилися ми в тій самій 7-ій класі новоствореної української гімназії. Нас шестеро дівчат та хлопці з України, Польщі, Словаччини, Чехії. Різних думок, різних світів, але наука, іспити і, очевидно, деколи жарти-збитки нас зблизили. З Тобою ми подружили. Скільки розмов, мандрівок, імпрез ми спільно відбули? А деякі пригоди залишаються в пам'яті назавжди... Ось 46-ий рік. Надходить Свято Мами. Що ми з Тобою в таборі можемо нашим мамам роздобути? І придумали! Як стемніло, тишком-нишком підійшли до таборової канцелярії, а там перед будинком цвіли чудові тюльпани. Зі страхом чекали на наслідки, та ніхто нас певно не бачив.

Співали ми всі в шкільнім хорі. Ти прекрасно деклямувала, особливо поезії Шевченка та Лесі Українки звучали повні Твого чуття, розуміння твору. Ох, коби ще тільки справжнє «Л», я думала, але... Твоє кучеряво-хвилясте волосся було заздрістю не одної з нас!

Нас шість і сьома товаришка створили пластовий гурток. «Сороками» назвалися. Назва підходила: забагато руху та галасу роби-

ли. Ти була гуртковим писарем. Перед очима Тобою писані протоколи кругленькими, наче пампушки, буквами.

Матура нас всіх об'єднала в науці і попращала на дальший шлях. По maturі перехід до старшого пластуництва, до куреня «Перші Стежі». Ти на фармацію, я до консерваторії в Мюнхені – і ми розійшлися. А далі Ти до Америки, я до Канади.

Нерегулярний контакт все ж таки був. В нових країнах шукали працю, вибирали місце поселення. Ти спершу була в Карнегі, де знайшла працю в готелі, потім у Філядельфії, де з мамою працювала в кравецькій майстерні. І врешті Клівленд – кінцевий пункт життєвої мандрівки. Одруження, родина та старання здобути дальшу освіту. Ти перейшла курс IBM і дістала працю як «key punch operator».

Зустрічалися не часто, а як зустрілися, не могли наговоритися... З якою любов'ю Ти розказувала про своїх батьків. А я їх пам'ятала ще з Німеччини. Мама дрібненька, делікатна з усміхненими очима, учителька. Тато також невисокого росту, д-р Гурко, і строгий і жарти-вливий. «Тацьо» Ти його кликала. Хоч адвокат і навіть через війни нострифікувати мусів, та доля не дала йому можливості розвинути свій талант. А Твій спомин, як нацисти розстріляли десять молодих людей, а десять повісили, щоб застрашити населення, а вас, школярів, змусили на то дивитися. Мурашки бігли по спині, слухаючи Тебе...

В Америці Ти була активна в Пласті. Навіть дістала від КПС пропам'ятну відзнаку за довголітню працю в Пласті. Крім станиці, де Ти була і писарем станиці, і головою осередку УСП і виховницею юначок, Ти роками помагала в Пластовому Музеї. Від ГПБ Ти дістала Орден Вічного вогню в сріблі, гідно була оцінена Твоя громадська праця. Від 1987 р. Ти була членкою Союзу Українок Америки і при СУА зорганізувала гурток Книголюбів і була його головою три роки! У своєму відділі Ти очолювала музейно-мистецьку референтуру, а згодом культурно-освітню. Була і секретаркою, і заступницею голови, і організаційною референткою в окрузі. При нагоді з'їздів СУА ми часто зустрічалися: Ти була делегаткою на з'їзд, я приїздила як голова СФУЖО. Ще мала Ти час бути диктором на щонедільній радіо програмі, яку проводив Твій татко.

Була Ти і доброю господинею. Перепис Твого «чорного торта», написаний Твоїми

кругленькими буквами, використовую по сьогодні. Але Ти не дозволила мені казати, що це «Твій» торт. Сказала: перепис від пані Н. Не бажала ним «похвалитися».

І при тім всім ви з Влодком виховали двох чудових дітей. Сьогодні вже професіонали. Ліда – відомий мистець, викладає мистецтво в Університеті Гюстон та Мирон – лікар офтальмолог. Про зятя Михайла та невістку Марту Ти говорила завжди позитивно і з любов'ю. А дві внучки? Лариса та Наталя Боднар – це найліпші, найкращі дівчатка!

А час летів. Ми стали повільніші, згадували давніх друзів, розсмішували нас споми-ни... І прийшло тридцять липня...

Дорога Любчику! Любов, радість, ентузіазм, щирість і патріотизм промінювали з Тебе. Такою і залишишся в моїх споминах. І не тільки в моїх, – в наших. Хай душа Твоя радіє при Вічній Ватрі, спи спокійно. Ти дочекалася своєї мрії – Незалежної України. Вічна Тобі пам'ять.

Оксана Бризгун-Соколик

Bohdan Pochmursky, A Loyal Friend of the UNWLA

*L-r: Lidia Bilous, Bohdan Pochmursky,
and Ann-Marie Susla*

On August 22, 2013, the Ukrainian National Women's League of America lost a good friend and staunch supporter, Mr. Bohdan Pochmursky, who passed away after a brief illness. Born in 1919 in the village of Kutkiwtsi, Ternopil' oblast, Mr. Pochmursky was educated in Terno-

pil' and L'viv before coming to Poland, then Germany after the war, and eventually settling in Michigan. When he retired, he moved to North Port, Florida.

Because of the love he had for his mother, Anna Volovych Pochmursky, and under her influence, Bohdan developed a great respect for the UNWLA. He was a generous supporter of the work of *Soyuz Ukrainok* and, through the UNWLA, he established the Bohdan Pochmursky Endowment Fund to benefit underprivileged students in Ternopil'—the city he loved so much. He seeded this fund with a \$20,000 gift and then in 2012 he again donated \$20,000 to this fund. Our Milena Rudnycky Branch 56 of the UNWLA honored Mr. Pochmursky for his generosity with a Certificate of Appreciation at our annual Christmas dinner at St. Andrew's Center (*Oseredok*) on January 9th of this year. We also presented him with red roses, a birthday cake and a heartfelt *Mnohaya Lita* for his 94th birthday. On October 1st, we offered a Divine Liturgy and *panakhyda* for the repose of his soul on the 40th day of his passing.

Throughout his life and wherever circumstances found him, Bohdan Pochmursky was always involved in helping others and had a special love in his heart for the UNWLA. He was a quiet and unassuming man with a big heart and a warm smile. Whenever we met, he would give me that big smile, tip his hat, bow his head, and greet me with "Slava Soyuzu Ukrainok." He will be greatly missed!

*Ann-Marie Susla,
Br. 56 President*

«Our Life» has a new e-mail address!

Please send your submissions, questions, or suggestions in either English or Ukrainian to:

unwlaourlife@gmail.com

Емілія Бережницька — українська мисткиня

«Взагалі, я ще з дитинства любила малювати. Малювала переважно на стежці біля хати в пісочку. Добрий «матеріал», бо можна витерти і малювати безконечно, та й в той час не мала ні паперу, ні олівця, не кажучи про якісь фарби, – каже п. Емілія. – Тепер не представляю себе без живопису – це супутник мій назавжди і всюди, це моя необхідність – відтворити те, що мене оточує, що мене хвилює...».

Така вона, бойківчанка Емілія Бережницька. Про неї в двох словах і не скажеш – широка натура і знана не лише на Прикарпатті, а й в Україні, як мисткиня, як громадська діячка.

Народилася 5 травня 1941 року в багатодітній сім'ї (восьмеро дітей) Лещуків в с. Голинь на Калущині. Перебула післявоєнні лихоліття і тяжкі випробування долі: старший брат Петро, будучи в УПА, загинув, тата тримали під слідством майже рік в Станіславській тюрмі, викинули на сніг як мертвого, та люди підбрали і він вижив. Односельчани пізніше питали п. Емілію чи знає, що її тато був станичним? Звичайно, не знала, про таке не говорилося. Кажали: «Просто тата ніхто не видав». У 1947 році родину мали вивезти до Сибіру, але родичі пороздавали дітей по людях, самі також якийсь час ховалися. Так уникнули долі, якої зазнали багато односельчан.

Вийшла заміж і перебралася на постійне місце проживання до Коломиї – міста, яке називають центром Покутського краю. Місто, де здавна існує енергетично наповнене творче середовище. Місто, яке народило велику кількість творчих лідерів, особистостей, потужну еліту у літературі, музиці, музейництві, друкарстві, театрі, народному мистецтві, освіті, що є визнаним фактом не лише в Україні, а й у світі.

Все це, сказане вище, і мало великий вплив на створення власної думки на життя, сформування патріотичних настроїв, творчості, яка наскрізь просякнута українським духом.

Краєвиди не лише Карпат, а й українських степів: Полтавщини, Сумщини, Харківщини, Київщини і ще з багатьох місць України, де останнім часом п. Емілія побувала за власною ініціативою і за власні кошти, подорожуючи Україною зі своїм доробком картин під заголовком «Пізнаймо себе». І всюди, де б вона не побувала, її радо приймали і отримувала, виключно, схвальні відгуки про її виставки. За час творчої діяльності Емілія Бережницька створила понад 400 робіт: пейзажів, портретів, натюрмортів, політичних плакатів. В Коломиї створила і вже багато років поспіль очолює асоціацію місцевих художників під назвою «Коло-ми-я», які через виставкову діяльність пропагують малярське мистецтво, організовують пленери. Роками добивалася в міській владі приміщення для організації виставок, але, не знайшовши підтримки, з своїми синами Петром і Михайлом викупили старий будинок, де плянують уже найближчим часом відкрити приватну художню галерію, яка буде носити назву «Гамбург». Кажуть, що цей будинок за давніх часів збудований Гамбургами. Тож, буде виставкова зала в Коломиї, а також приміщення для зустрічей членкинь Союзу українок міста, членкою якого є мисткиня.

І ще один штрих до насиченого політичними подіями багатогранного громадського життя п. Емілії. На гранітній Контрактовій площі Столиці України в 2012 році проголодувала чотирнадцять, а згодом ще дванадцять дів, кинувши виклик тим, хто зневажає українську мову. Пізніше, перебуваючи під враженнями цих подій, намалювала картину-плакат «Встань на захист української мови!», на якій зображені учасники акції.

Серед художників Прикарпаття п. Емілія завжди виділялася своєю активністю до участі у вернісажах, загальних і персональних виставках, обласних семінарах-практикумах і зустрічах з мистцями. Нагороджена багатьма дипломами, грамотами і подяками за вагомий внесок у розвитку малярства на Прикарпатті і в Україні.

«Багатолика краса української землі, краса українських людей, їх працьовитість і творчий потенціал – це невичерпне джерело для створення умов до кращого життя, самоповаги і визнання в світі, як самодостатньої і вільної нації» – говорить Емілія Бережницька, художниця і поетеса з м. Коломиї, що на Прикарпатті.

Мирон Левицький,
Заслужений працівник культури,
м. Івано-Франківськ.

*Картини
Емілії Бережницької*

Нарюрморт з калиною.

Ратуша Коломій.

Ранок.

Настрій.

Осінній мотив.

Ранній сніг.

Історія у світлинах

Під час Другої світової війни моя родина проживала декілька років у Львові недалеко церкви св. Петра і Павла на Личаківській вулиці. Пригадую, що поблизу був парк, а також диточий садочок, до котрого я учасала.

Літом 1943-го року на терені катедри св. Юра відбулося свято діточих садків. Під час свята у городі палати зустрічався з дітьми Митрополит Андрей Шептицький. Мені було тоді п'ять літ і як видно зі знимки, одягнена в народний стрій, я з цікавістю і подивом великими очима дивилася на маєстатичну постать Митрополита.

Цей дорогий спомин і збережені моєю Мамою знимки залишилися мені на ціле моє життя. Знимки світлив мій вуйко Юрій Навроцький.

*Надія Троян,
з дому Перегівська.*

*Митрополит
А. Шептицький
серед дітей.
Посередині
Надія Троян.
Львів, 1943 р.*

*Свято діточих
садків
коло церкви
св. Юра.
Львів, 1943 р.*

HYPERTENSION

Ihor Magun, MD, FACP

Blood pressure is one of the first vital signs taken at either a medical office or an urgent care facility. Its reading carries significant meaning both for the patient's current medical status and for her future prognosis.

Standards and blood pressure ranges are set by the Joint National Committee on Prevention, Detection, Evaluation and Treatment of high blood pressure. Diagnosis of hypertension relies on several readings. According to the official classification, the normal reading is less than 120/80 (systolic/diastolic); prehypertension is diagnosed at 120-139 or 80-89, hypertension Stage One at 140-159 or 90-99, and hypertension Stage Two at measurements greater than 160 or 100. To fall in a particular category, one must only meet one of the two parameters. According to the Committee's listed guidelines, prehypertension is associated with increased risk of cardiovascular disease and hypertension stages one and two indicate that cardiovascular damage is already being done.

Blood pressure increases with age. The first number, the systolic, increases throughout life, but the second number, the diastolic, actually plateaus in the fifth decade. In short, the incidence and prevalence of hypertension increases as we age, but isolated systolic hypertension is the most common subtype found in individuals older than fifty-five.

From young adulthood until middle age, hypertension is more prevalent in men than in women. After age fifty-five, this trend becomes reversed. Of note, for any given level of blood pressure, the rise is always greater in men than in women.

Hypertension is a significant risk factor for cardiovascular disease. Elevated readings may result in serious complications such as strokes, heart attacks (myocardial infarctions), congestive heart failure, kidney disease, and even dementia.

Risk of cardiovascular disease is continuous and proportionate over both systolic and diastolic levels. Systolic blood pressure is a better predictor of issues for older individuals and dias-

tolic pressure is a better predictor of risk for younger people.

The most common cause of death in individuals with hypertension is coronary artery disease.

Nonreversible risk factors for elevated blood pressure are age, gender, and family history of hypertension. Reversible risk factors for hypertension include prehypertension readings, obesity, lack of exercise, high salt diet, excessive drinking, smoking, and having the metabolic syndrome (for more information on the latter, see the article on this topic in the April 2013 issue of *Our Life*).

Treatment of the reversible risk factors can delay or prevent the development of hypertension and all the issues associated with it. Current selection of medications for this condition is safe and has a low incidence of side effects. Treatment selection is highly individualized and based on many factors that are taken into account, such as comorbid conditions—diabetes, kidney problems, and other issues.

The so-called "white-coat hypertension" is a common occurrence in some patients: blood pressure levels measured at home are normal, yet in a medical setting higher numbers are seen. Most of these individuals do not need treatment; some studies published in the medical literature have shown individuals with white-coat hypertension to be in the lower-risk group. However, they may be at an increased risk for developing sustained hypertension in the future. Their blood pressure measurements should be frequently taken and the readings from home monitoring devices should be correlated with those taken by the professional sphygmomanometer.

Make the effort to have your blood pressure evaluated on a regular basis and do not ignore readings that appear to be higher due to daily stresses in life. Encourage your family and friends to check their levels as well. Make the necessary lifestyle changes and heed the advice given. As the saying goes, an ounce of prevention is more than a pound of cure.

Ходить гарбуз по городу

українська народна віршована казка

Ходить гарбуз по городу,
Питається свого роду:
- Ой, чи живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?

Обізувалась
жовта диня,
Гарбузова
господиня:
- Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові.

Обізувались огірочки,
Гарбузові сини й дочки:
- Іще живі і здорові
Всі родичі гарбузові.

Обізувалась морквиця,
Гарбузова сестриця:
- Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові.

Обізувались буряки,
Гарбузові свояки:
- Іще живі і здорові
Всі родичі гарбузові.

Обізувалась бараболя,
А за нею і квасоля:
- Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові.

Обізувався
старий біб:
- Я піддержав
цілий рід!

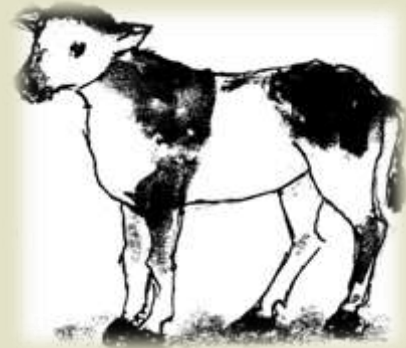
Скажи, як називається дитячко

Коня -

Курки -

Корови -

Свині -

Вівці -

Ворони -

Допоможи лисичці
добратися до лісу

Лева -

Відповіді:
лошатко, курчатко, телятко, поросятко,
ягнятко, вороненя, левеня.

Малюнки Святослава Левицького.

THANKSGIVING WILD RICE AND BULGUR STUFFING

Sofia S. Berezowsky

Canola oil
3 stalks celery, chopped
2 onions, chopped
2 cloves garlic, finely chopped
1 c. wild rice
3 c. reduced-sodium chicken broth
1/2 tsp. salt

1 c. bulgur*
2 c. water
1/2 c. pecans
1 c. golden raisins
1/2 c. chopped fresh parsley
Freshly ground pepper to taste

Heat oil in a heavy saucepan over medium heat. Add celery, onions and garlic and sauté for about 5 minutes or until softened. Stir in wild rice. Add broth and salt and bring to a boil. Reduce heat to low. Cover and simmer for 40 to 45 minutes, or until the rice is tender and the liquid is absorbed. Meanwhile, place bulgur and water in a bowl. Let soak for 30 minutes. Preheat oven to 350°. Spread pecans on a baking sheet and bake for 10 minutes or until fragrant. Let cool and chop coarsely. Place raisins in a small saucepan, cover with water and bring to a boil. Reduce heat to low and simmer for 5 minutes. Drain and set aside. Stir the soaked bulgur, pecans, raisins and parsley into the cooked wild rice. Season with salt and pepper. After it is cooled down, the stuffing can be stuffed into a turkey. * Bulgur is made by parboiling, drying and coarsely grinding or cracking wheat berries. **Tips:** I don't stuff the turkey, but I serve the stuffing on the side. I buy turkey pieces and either roast them or barbeque them.

LAYERED SALAD-UKRAINIAN STYLE

Roksolana Luciw, Branch #88

3 eggs
1 med. size onion
2 med. apples
1/2 to 3/4 c. mayonnaise

2 med. carrots
2 to 3 med. potatoes
2 to 3 beets
Salt

Cook eggs, potatoes and beets. Peel cooked eggs, potatoes and beets. Clean carrots, onion and apples. Line springform cake pan bottom with aluminum foil. Grate all vegetables, finely chop eggs and dice onion. Layer in the following order: egg, carrots, onion, cooked potatoes, apples and beets. Salt each layer; every second layer, spread with 2 to 3 tablespoons of mayonnaise. Refrigerate overnight. To serve, invert onto a platter, tapping top to loosen cake. Salad will be in the form of a cake with the eggs on top.

PUMPKIN MUFFINS

Olia Michaels

4 eggs
2 c. sugar
1 1/2 c. oil
1 3/4 c. canned pumpkin
3 cups flour

1 T. cinnamon
2 tsp. baking powder
2 tsp. baking soda
1 tsp. vanilla
2 c. golden raisins (opt.)

Beat eggs, add sugar, oil and pumpkin until combined. Add dry ingredients. Mix until combined. Stir in raisins. Pour into greased muffin pan about 2/3 full. Bake for 15 to 20 minutes at 375°. Makes 24 muffins.

From Sharing Our Best (2011), a collection of recipes from Members, their families and friends of the UNWLA, Philadelphia Regional Council

MASHA ARCHER

extraordinary jewelry

Available online at...

www.masha.org

ukrainianmuseum.org

keithlipertgallery.com

axelsltd.com

pavaticollections.com

8-north.com

etsy.com · mashaarcher

ebay.com · mashabay

'maria muchin'

visit www.masha.org for updates and venues ~ Masha Archer Design Studio · San Francisco · 415.861.8157

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj

Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Ulana Zynych	– 1-st Vice President
Anna Macielinski	– 2nd VP – Membership
Sophia Hewryk	– 3rd VP – Culture
Lidia Bilous	– 4th VP – Public Relations
Daria Drozdovska	– Corresponding Secretary
Nadia Cwiach	– Treasurer
Roma Shuhan	– Financial Secretary
Olha Kuzyszyn	– Press Secretary
Vera N. Kushnir	– Member-at-Large
Mariya Andriyovych	– Member-at-Large

STANDING COMMITTEES

Irena Rudyk	– Social Welfare Chair
Sviatoslava Goy-Strom	– Education Chair
Roksolana Misilo	– Arts and Museum Chair
Maria Polanskyj	– Scholarship/Student Sponsorship Program Chair
Olha Drozdowycz	– Archives Chair
Martha Pelensky	– Ecology/Women's Health Chair
Roxolana Yarymovych	– Members at Large Chair
Zoriana Haftkowycz	– Webmaster

REGIONAL COUNCILS

Irena Petrina	– Detroit
Halyna Henhalo	– Philadelphia
Halyna Romanyshyn	– New York City
Oxana Dats	– New Jersey
Daria Fedoriw	– Ohio
Lubomyra Kalin	– Chicago
Gloria Horbaty	– New England
Maria Cade	– New York Central
Orysia Nazar Zynycz	– Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Oxana Farion	– Chair
Jaroslava Mulyk	– Member
Renata Zajac	– Member
Maria Tomorug	– Alternate
Tatiana Rishko	– Alternate
Oksana Skypakewych Xenos	– Parliamentarian
Lidia Slysh	– Editor-in-Chief of <i>Our Life</i>
Olesia Wallo	– English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: Mariapolanskyj@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212)228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

*Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).*

*“Взори для вишивання Ірини Сенюк” – серія 7 ст. 12. Нитки D.M.C. жовта ч. 742.
“Embroidery Designs of Iryna Senyuk” – Series 7, pg. 12. D.M.C. Thread Yellow #742.*